Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 204 (2206) ♦ Вівторок, 2 листопада 1999 року ♦ Ціна договірна

Час вибору

Колективний репортаж з коментарями і версіями провели спеціальні кореспонденти «ГУ»

Останні попередні дані

Їх розповсюдив Центрвиборчком у понеділок, 1 листопада. Сьогодні вони вже застаріли, звичайно. Але, аналізуючи їх, можна простежити, як відбувалося підбиття підсумків виборів і яка вимальовувалася картина. Отже, з 93,3 відсотка оброблених бюлетенів голоси розподілилися так: Л. Кучма — 36,38, П. Симоненко — 22,31, О. Мороз — 11,26, Н. Вітренко — 11,07, Є. Марчук — 8,06, Ю. Костенко — 2,2, Г. Удовенко — 1,22. Решта шість кандидатів не набрали навіть по одному відсотку голосів.

Територіальний пік

Піковими для територіальних виборчих комісій були години приблизно між 23-ю і 2-ю годиною ночі. Якщо о 22-й годині у Старокиївському територіальному виборчому окрузі № 223 стояла черга з приблизно двадцятьма ящиками виборчих документів, то вже близько 24-ї години у приміщенні і перед будинком утворився натовп. Але все ж таки учасників виборчого процесу пропускали організовано. Принаймні, не було загрози повідривати ґудзики на пальті. Таку «процедуру» довелося витримати нашим кореспондентам, які приїхали у 20 хвилин на першу ночі в Києво-Святошинську територіальну виборчу комісію. На сходах до кабінету, де засідала сама комісія, зібралася юрба з ящиками, заблокувавши прохід.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША та Сергія КОВАЛЬЧУКА.

2 листопада

✔ 1884 р. Народився О. Білецький, літературознавець, мистецтвознавець, академік АН УРСР.

✔ 1917 р. У Києві відкрився III Український Військовий з'їзд.

✔ 1986 р. Завершено повну ізоляцію четвертого аварійного енергоблока Чорнобильської АЕС.

ЗАКОН УКРАЇНИ «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей» 8-9

ЗАКОН УКРАЇНИ «Про правовий режим майна в Збройних Силах України» 10

Врожай-99

По засіках пометемо

Цукристим та кукурудзі нинішнього року, схоже, пощастило: не доведеться зимувати під снігом. Цих культур залишилося незібраними кілька тисяч гектарів. З невтішного — низька врожайність. 158 центнерів корінців дає пересічний солодкий гектар (як у 1913-му), 20 центнерів на круг беруть качанистої.

Загальний обсяг зернових, запевняють у МінАПК, буде не менше торішнього. Якщо помести по засіках і порахувати зібране на городах, присадибних ділянках, фермерами, орендними підприємствами тощо, то Україна візьме 26 млн. тонн збіжжя.

У номер

Трагедія на Французькому бульварі

Шестеро одеситів загинули від опіків та задухи під час пожежі, спричиненої конфліктом між приватним підприємцем і податковою міліцією. Ще чотирьох госпіталізовано, багатьом вдалося врятуватися. Трагедія сталася минулої п'ятниці в адміністративному будинку Одеської кіностудії. А точніше — в офісі на третьому поверсі, де на правах орендатора розмістилася податкова міліція ДПА Приморського району міста.

Туди о пів на дванадцяту дня зайшов директор малого приватного підприємства «Люк» С. К. й зажадав від ревізорів надати йому документи, заведені податківцями, про діяльність очолюваного ним підприємства, що загнали його, мовляв, у глухий кут. Молоді працівниці податкової міліції спробували вмовити відвідувача змінити тон розмови й розібратися в усьому спокійно. Та С. К. був невблаганний: або документи, або (вийняв пляшку з рідиною) зараз трапиться непоправне — спалю і себе, і вас. «Я не жартую!», — вигукнув він в істериці. Й хлюпнув бензином на себе та на дівчат. Одразу спалахнув вогонь, що миттю перекинувся на облицьовані пластиком стіни і стелю. Приміщення перетворилося на величезне вогнище, швидко заповнилося їдким димом...

Ведеться слідство.

❍ У Києві завершила роботу 4-денна міжнародна журналістська конференція «Вибір України очима світу».

❍ Для планового ремонту від'єднано від мережі 2-й енергоблок Південно-Української АЕС.

❍ На трасі Сімферополь—Ялта (Крим) перекинувся пасажирський автобус. Загинуло двоє.

P.S.

Спробував — і виграв

— Почекайте, дайте трохи віддихатися, — сказав сивоголовий чоловік, важко опустившись на стілець. —У моєму віці важко підніматися на третій поверх, та ось «Голос України» примусив...

— Що, поштарі газету не носять?

— Та ні, це серйозніше. — Старий, ніби сердячись, звів кошлаті брови і після паузи сказав: — Я ... виграв ваш приз — наручний годинник.

Ну й дід! Так недовго й налякати кореспондента — мало що може трапитися.

Іван Захарович Жук із Держажного Костопільського району, 75-річний постійний наш передплатник, довго і цікаво розповідав про своє життя. Багато чого довелося зазнати. Ніколи нічого не вигравав, а тут — хоч і невеличка річ, а все-таки приємно...

— Добру справу робить ваша газета, — сказав Іван Захарович. — Тут і «Голос України» приємно одержувати, і дещо виграти. Тим паче, що останнім часом значно зросла кількість призів...

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

Передплата – 2000

Вибори-99

✔ Полтава

Мороз — перший, у Кучми — «бронза»

Лідер соціалістів переміг в області практично по всіх округах. Із 1 млн. виборців, які взяли участь у голосуванні, йому віддали перевагу 263 тисячі (26 відсотків). За П. Симоненка — 219 тисяч (22 відсотки), а «бронза» у Л. Кучми — 197 тисяч (19 відсотків). Усе це оперативні дані, але коли врахувати, що четвертою фінішувала Н. Вітренко (14 відсотків), то загалом за лівих кандидатів на Полтавщині проголосували 62 відсотки виборців. Це може істотно вплинути на перебіг суперництва двох фіналістів.

Що вплинуло на перебіг голосування? На деяких дільницях, зокрема 145-му територіальному виборчому округу, виявлено підозрілі хрестики й карлючки на чистих бюлетенях у квадратах проти прізвищ кандидатів. Їх легко можна було розгледіти проти світла, як водяні знаки. Такі бюлетені були в селі Великі Будища Диканського району. Друга незрозуміла обставина: під час підрахунку голосів виявилося багато недійсних бюлетенів, у деяких районах — понад 10 відсотків, що загалом майже нереально і може свідчити про чиєсь втручання в процес голосування.

✔ Суми

Чи то відбулося, чи то ні

За останній місяць Леонід Кучма удостоїв сумчан своїми візитами двічі. Проте лише виборці 60-ї і 59-ї дільниць (157-й територіальний округ), розташованих у слідчому ізоляторі та місцевій в'язниці, віддали йому понад 60 відсотків голосів. Одностайно проголосували за нього під пильним оком командирів армія і студенти. А на більшості дільниць шести територіальних округів Сумщини діючий Президент хоча й переміг, але так і не дотягнув до третини. Однак результати голосування можуть бути зведені нанівець цілим букетом порушень виборчого законодавства, виявлених у день виборів. Так, представники П. Симоненка виявили у тому ж 157-му окрузі близько 5 тисяч "зайвих" бюлетенів. На 75-й виборчій дільниці цього ж округу вони зафіксували підтасовку голосів, а на 69-й —майже 50 виборців-"зайців", які в останню хвилину з невідомих причин перекочували сюди з 18-ї, 12-ї, 84-ї, 10-ї та інших дільниць.

Про порушення закону — недопущення спостерігачів на виборчі дільниці під час підрахування голосів — повідомили також сумські соціалісти.

✔ Рівне

А бюлетені — недійсні

Наш кореспондент побувала на виборчій дільниці № 5 Дубровицького виборчого округу № 155 у селі Антонівці Володимирецького району, тобто в глибинці рівненського Полісся. Пік голосування припав на період з 9 до 12 години. Вперше як подружжя проголосували Святослав Данильчик і Наталія Мойсюк, які одразу після церемонії одруження прийшли на виборчу дільницю. Найбільш представницькою була сім'я прибиральниці місцевої лікарні Галини Павлівни Іванчук, котра прийшла голосувати з чотирма дочками і чотирма зятями. 45 відсотків виборців у селі проголосували за Л. Кучму. (До речі, незважаючи на вихідний, в Антонівці цього дня виплачували пенсії).

На цьогорічних виборах на Рівненщині напрочуд багато бюлетенів визнано недійсними: по Рівненському округу — 4425, Дубенському — 6319, Гощанському — 6763, Сарненському — 6389, Дубровицькому — 6999.

✔ Крим

Голосували мляво

Найбільше голосів жителі півострова віддали за П. Симоненка, Л. Кучму, Н. Вітренко і О. Мороза. Традиційно за правих активно голосували 200 тисяч кримських татар, які мають право голосу.

На всіх 10 виборчих дільницях було помічено чимало порушень виборчого законодавства. У Керчі члени екіпажів 12 суден об'єднання «Південрибпошук» і 7 суден об'єднання «Керчрибпром», які перебувають на рибопромислі в Атлантиці, не змогли проголосувати: їм не доставили бюлетені.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

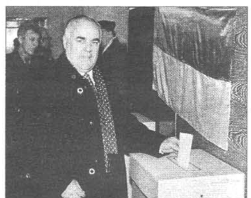
Парламент працював і працюватиме

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко проголосував на своїй виборчій дільниці о 10-й ранку. Журналістам, які оточили його після голосування, О. Ткаченко сказав, що не сумнівається у двох турах виборів. Голова парламенту наголосив, що Верховна Рада у період між турами працюватиме у нормальному, стабільному режимі. Адже і до дня виборів найвищий законодавчий орган діяв у хорошому ритмі.

Олександр Ткаченко висловив жаль, що так і не вдалося вийти на єдиного кандидата від лівих. Тому люди заплуталися, як поводитися, коли у списку було аж троє лівих кандидатів — П. Симоненко, О. Мороз і Н. Вітренко. «Якби у «канівської четвірки» була одна кандидатура, ми мали б шанс виграти в першому турі, — сказав Голова ВР. — Я зняв свою кандидатуру, щоб показати приклад іншим».

Голова парламенту звернув увагу на те, що із більш як 500 іноземних спостерігачів на президентських виборах понад 100 прибули зі США. І його здивувало, чому така могутня держава виявляє такий інтерес до України.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Час вибору

Колективний репортаж з коментарями і версіями

(Початок на 1-й стор.).

Ми ледь протиснулися. Голова територіальної комісії Володимир Колібабчук прокоментував пік так: «Найпершими приїздять здавати документи з дільниць, де невелика кількість виборців. А ось тепер приїхали всі разом і утворився великий натовп. Ми можемо встигнути прийняти всіх до 3-ї години. У таких випадках, а це було й на парламентських виборах, я кажу, що не треба стримувати революційний порив». На засіданні комісії були присутні спостерігачі від партій, вони ретельно записували цифри, які оголошували з протоколів. Але чомусь тут перед комісією відкривали ящики з документами, викладали з них пакети, а потім складали знову... В цьому окрузі лідирував Л. Кучма з великим відривом.

Мічені й лічені?

Наскільки і які порушення можуть істотно вплинути на результати виборів? Це риторичне запитання. Мабуть, ніщо на них не може вплинути. І все ж до виборчих штабів, зокрема Євгена Марчука, надходили повідомлення про порушення виборчого закону. Наприклад, про мічені бюлетені, що на світлі проявляються. Михайло Рябець сказав, що коли комусь щось здається, то треба хреститися. Проте повідомив пресі: такі бюлетені вилучено. І тут пригадалося, як нас переконували: підробити бюлетені неможливо, бо вони мають чотири ступені захисту. От і маєш!

А ось що повідомили у штабі Євгена Марчука. У Богодухові Харківської області для сліпих виборців виготовили трафарет із спеціальним прорізом тільки навпроти прізвища Кучми. Це практично позбавило сліпих можливості голосувати за будь-кого іншого з кандидатів. А в Кривому Розі намагалися строєм повести на дільницю студентів, проводили "роз'яснювальну роботу" на користь кандидата Л. Кучми. У Харкові було розгорнуто збирання підписів за проведення референдуму про зміну Конституції. У Миколаєві до списку виборців (за даними, повторюємо, штабу Є. Марчука) на дільниці № 59 було занесено 70 осіб, що вже не мешкають на території дільниці, 11 померлих, а 20 чоловік мали подвійні реєстраційні номери...

Отож ніщо не може істотно вплинути?

Волевиявлення

Першого листопада, о восьмій ранку, на прес-конференції після безсонної ночі голова ЦВК Михайло Рябець, звертаючись, очевидячки, до іноземних спостерігачів, не без задоволення сказав:

— Тепер і закордон може в нас повчитися. Ми почали голосування рівно 24 години тому і вже маємо результати та оголошуємо переможців.

Це було потім. А спочатку голова ЦВК на першій зустрічі з журналістами 31 жовтня повідомив, що всі понад 33 тисячі виборчих дільниць рівно о восьмій ранку відчинили свої двері, а всі 225 окружних виборчих комісій приступили до роботи у легітимному складі.

Комп'ютерна система «Вибори», створена під керівництвом відомих фахівців вітчизняної комп'ютерної технології Галини Мандрусової і Юрія Коржа, почала відраховувати години, хвилини, секунди.

(Закінчення на 5-й стор.).

Змагання не наввипередки, а на чесність

У сесійній залі парламенту вперше діяв центр громадського контролю за підрахунком голосів на президентських виборах, організований з ініціативи тимчасової спеціальної парламентської комісії із забезпечення виборчих прав громадян під час президентських виборів. Як не раз наголошував голова комісії, народний депутат Олександр Єльяшкевич, центр не мав на меті змагатися з Центрвиборчкомом у швидкості приймання і обробки інформації чи перебирати на себе його повноваження. Адже за законом про вибори Президента лише ЦВК має право оприлюднювати офіційні підсумкові дані.

У стінах парламенту тієї ночі зібралися депутати, кандидати у Президенти, офіційні та іноземні спостерігачі, представники громадських організацій, журналісти.

Перше оголошення інформації, яка надходила до центру комп'ютерним зв'язком через представників кандидатів у Президенти, відбулося опівночі. Але в парламенті володіли даними лише з п'яти виборчих дільниць, значно відстаючи від Центрвиборчкому.

Ще до офіційного відкриття проекту його «батько» О. Єльяшкевич заявив журналістам, що має тривожну інформацію. На деяких дільницях було виявлено дивні бюлетені, в яких після відкриття пачки за декілька хвилин на світлі проявлялася позначка навпроти прізвища одного з кандидатів у Президенти. За словами О. Єльяшкевича, такі факти було помічено у Вінницькій, Житомирській, Запорізькій і Полтавській областях, складено акти і передано до ЦВК. Присутнім показали відеосюжет, знятий на виборчій дільниці №109/145 на Полтавщині, де спостерігач від СоцПУ демонструвала виявлені бюлетені-невидимки.

За годину обіцяна інформація затримувалася. Кулуарами поповзли чутки, що парламент відімкнули чи то від Інтернету, чи то від телефонної лінії. Однак стомлену чеканням громаду запевнили, що є інші шляхи для потоку даних.

О першій годині ночі надійшла інформація ще з чотирьох областей. Скрізь лідирував Леонід Кучма.

До парламентської зали навідувалися кандидати у Президенти: Є. Марчук, О. Ржавський, В. Кононов, Ю. Кармазін, М. Габер та вибулі з балотування О. Ткаченко та В. Олійник. Євген Марчук і Олександр Ткаченко заперечили версію, що в разі виходу на друге місце Петра Симоненка, а Олександра Мороза — на третє лідер комуністів може поступитися (зняти свою кандидатуру) на користь соціаліста. Водночас Є. Марчук припустив, що коли у другий тур з Л. Кучмою вийде не П. Симоненко, то це «буде набагато складніше для всієї інформаційно-пропагандистської індустрії». А Симоненко, на його погляд, — «набагато простіший конкурент для виграшу виборів нинішнім Президентом». Загалом, за оцінкою Євгена Кириловича, вибори продемонстрували відсутність в Україні професійної опозиції.

Олександр Ткаченко висловив упевненість, що Петро Симоненко, на користь якого він закликав віддати голоси своїх виборців, вийде у другий тур. Він не виключив, що у другому турі спрацює система «1+4», тобто прихильники колишньої "четвірки" перейдуть на бік Симоненка. На погляд голови парламенту, Верховна Рада ще може встигнути до другого туру подолати президентське вето на зміни до закону про вибори Президента, які передбачають визнання виборів недійсними. Все, мовляв, залежить від кандидатів-парламентаріїв та їхньої оцінки чесності виборів.

Останні оприлюднені зранку дані мали інформацію лише з 4% виборчих дільниць з 12 областей, Криму і Києва, тоді як ЦВК на цей час уже володіла даними з 50% дільниць. Олександр Єльяшкевич наголосив, що громадський центр не ставив за завдання повністю оперативно висвітлювати всі дані. Інформація складно надходить і до парламенту, і до виборчих штабів кандидатів. Головна мета — зібрати всі протоколи, а основна проблема — до якої міри реальні подані в них дані. Режим опрацювання протоколів триватиме ще кілька днів.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Коригиви необхідні, але змін — жодних

У день виборів десятки журналістів з самого ранку чатували на виборчій дільниці № 83, де мали голосувати нинішній Президент України Леонід Кучма, кандидати у Президенти Євген Марчук та Геннадій Удовенко. О 10-й годині 35 хвилин приїхали глава держави з дружиною. Л. Кучма провів коротку пресконференцію. На перше запитання, за що він голосував, Леонід Данилович відповів: «За краще життя українців. А воно може бути кращим, якщо ми не змінимо той курс, яким ідемо. Звичайно, відповідні коригиви необхідні, але у стратегічному плані жодних змін у жодному разі не повинно бути».

У відповідь на запитання, чи будуть ці вибори чесними, Л. Кучма сказав, що «йому особисто нечесні не потрібні ні під яким кутом зору».

З приводу того, кого він вважає своїм основним противником на виборах, відповів уже апробованою фразою: «Економічну ситуацію в Україні. Хоча з певністю можу сказати, що за останній час ситуація в економіці істотно змінилася. І вона повинна працювати на діючого Президента, а не на моїх опонентів».

На вельми делікатне, але слушне запитання, як він сприйме негативний для себе результат виборів, Л. Кучма відповів: «Я із цього не робитиму трагедії і готовий до будь-якого розвитку подій. Кажу це асболютно чесно. Я ніколи за владу не чіпляюся».

Щодо проведення другого туру виборів Л. Кучма висловився як про фактор надто дорогий, а тому не бажаний. «Я хотів би, щоб усе вирішилося у першому турі»... Очевидно, маючи на увазі свою перемогу. Але не так сталося, як планувалося. Другий тур таки має відбутися. І в цьому — основна інтрига наступних двох тижнів.

Соціалістів, селян та інших життя робить союзниками комуністів

У виборчому штабі Компартії України наш кореспондент мав розмову з кандидатом у Президенти Петром Симоненком. Говорячи про основне завдання, яке ставить найпотужніша на сьогодні політична партія України, лідер комуністів зазначив, що це —усунення від влади нинішнього вочевидь антинародного режиму, який є ставлеником напівкримінальних кланів. Зміна курсу економічного і політичного розвитку держави є вимогою народу, від імені якого, за словами П. Симоненка, діє Компартія України.

Зайшла мова і про політичних союзників у досягненні цієї доленосної мети. П. Симоненко висловив упевненість, що саме життя робить соціалістів, Селянську партію та чимало інших громадських організацій активними союзниками комуністів. Відтак є певність здобути перемогу в другому турі.

Олександр Мороз міг не побачити свого прізвища в бюлетені

Настрій нормальний. Результатів виборів очікую нормальних, тобто обов'язкового виходу до другого туру. Приблизно так відповів на перші запитання журналістів кандидат у Президенти України і водночас "рядовий" виборець Олександр Мороз одразу після особистого голосування на виборчій дільниці №7, що розташувалася у будинку культури МВС по вулиці Богомольця у Києві.

Уже зранку його штаб отримав дані про те, що на двох дільницях у Полтавській області виявлено підозрілі, заповнені на користь кандидата Леоніда Кучми, бюлетені, куди й виїхав розібратися народний депутат. За словами О. Мороза, нинішні вибори відрізняються від попередніх президентських тим, що тоді, 1994-го, не допускалося використання «чорних технологій».

Кажучи ці слова, кандидат у Президенти вочевидь насамперед мав на увазі провокацію із випуском не відомими особами так званої безпрограшної лотереї кандидата Мороза — розповсюдженої останніми днями серед виборців. Уміло видрукований кольоровий папірець, який, як вказано в ньому, слід у певному місці попрасувати, доки не з'явиться назва цінного призу.

Довірливі виборці попрасували папірець не полінувалися, і навіть не полінувалися взяти в облогу виборчий штаб Олександра Мороза по вулиці Воровського з наївною вимогою видати їм пральні машини, холодильники та інші вкрай необхідні в господарстві цінні речі. Та так настирливо, що, за словами працівниці виборчого штабу Ольги Лень, довелося штабістам шукати для роботи інше приміщення.

Офіційна влада, судячи з усього, не поспішила виявити авторів фальшивої лотереї. Хоча, як наголосив Олександр Олександрович, "ми знаємо, хто їх розробляв і замовляв, а також друкарню, де вони друкувалися".

Утім, і на самій виборчій дільниці виборець і кандидат у Президенти Олександр Мороз міг опинитися у досить пікантній ситуації. Під час голосування О. Морозу мміг дістатися бюлетень... зі штампом на прізвищі «Мороз...» — «Вибув». Саме такий бюлетень дістався професору, доктору наук Анатолію Ліщенку, який голосував майже одразу після Олександра Олександровича. Спантеличений Анатолій Іванович повернув документ виборчій комісії й бюлетень швиденько анулювали. Член виборчої комісії Любов Гайдайчук пояснила, що під час «штампування» у бюлетені прізвищ двох відомих кандидатів, які зняли свої кандидатури, сталася технічна помилка. Хочеться вірити.

Корабль іде на дно. Команда святкує перемогу

Замість післямови

Пояснюючи причину «масової популярності» Л. Кучми в народі, «трудовик» Андрій Деркач наголошує: люди судять про Президента за діями регіональних керівників. Там, де «система місцевої влади» не досконала, нині діючого випередив суперник, як, наприклад, у Луганській області. Де працює ефективно — Леонід Данилович надійно посідає перше місце. Ми можемо привітати народ: судячи з цих попередніх результатів, йому страшенно пощастило не тільки на верховного, а й на регіональних поводирів (крім винятків на кшталт Вінниччини чи тієї ж Луганщини). Скаржитися немає на кого. Крім себе. Особливо тоді, коли промовлятимуть не агітатори, а «заговорить» «основний противник» Леоніда Кучми.

Результати першого туру мали б стати добрим уроком і для «другорядних» суперників кандидата номер один. Зважуючи свої «найвищі шанси» на терезах, підкручених доброзичливими радниками-штабістами, їм треба було не «бронзу» приміряти на себе, а реально придивлятися до шальок. Тоді не «мильні бульбашки», як насмішкувато, але, в принципі, справедливо зауважив Президент, а справжня протиава вимальовувалася б із альянсів і закликів до консолідації. А так навіть не бульбашка вийшла. На жаль. Хто виявився «найпрохіднішою фігурою», показали «в боях здобуті» відсотки...

Розстановка сил у другому турі добре лягає у заздалегідь передбачений і запланований сценарій. Це той випадок, коли можна погодитися з тепер уже екс-кандидатом Наталією Вітренко: «Я не бачу, за кого можна голосувати...». За кого? Леонід Кучма обіцяє «краще життя» і визнає, що для цього потрібно всього-на-всього «лиш незначні коригиви вибраного курсу» реформ. Що обіцяє Петро Симоненко, крім ліквідації президентства, також відомо. «Весела» тема для роздумів 14 листопада.

У ніч на 1 листопада Євген Марчук сказав журналістам: ситуація з президентськими виборами ще раз продемонструвала, що в Україні нема організованої ідеологічно консолідованої опозиції. «У кращому разі можна казати про початок консолідації сил, котрі не підтримують владу». Одним із завдань такого «початку» генерал бачить об'єднання політичних сил для зупинення руйнівної ідеї з референдумом. Інакше доведеться згадати, що є і в «гіршому разі». Втім, його, цей варіант, символічно показав прихильний до Леоніда Кучми телеканал «Інтер» у нічному виборчому шоу «Титан і К°». Корабль, як відомо з історії, йде на дно. Як свідчить сьогоднішній день, команда при цьому святкує перемогу.

Івану Васильовичу поміняли посаду, але за грати так і не потрапили

Технологія передвиборної кампанії, основана на конкретному роздаванні «слонів», себе виправдала. Пенсіонерам підвищили пенсії, ув'язненим пообіцяли амністію за їхні виборчі голоси. Як реалізовували своє виборче право в місцях ув'язнення, а точніше в Лук'янівському СІЗО, розповісти читачеві ми, на жаль, не можемо. Прохання редакції посприяти в підготовці газетного матеріалу про проведення президентських виборів на виборчій дільниці в Лук'янівському ізоляторі не задовольнили, пославшись на те, що «зустрічі із заарештованими може бути проведено тільки за умови письмового дозволу на це особи або органу, у віданні яких їхні кримінальні справи». З точки зору закону, все правильно. Проте Державний департамент України з питань виконання покарань у пропозиції «дозволити не можна відмовити» міг би поставити кому і в іншому місці. Але не забажав.

Водночас з м'якою відмовою до редакції надійшов лист, підписаний першим заступником директора департаменту Пташинським з проханням надрукувати в газеті спростування імені начальника Головного слідчого управління пана Штанька, про якого згадується в матеріалі «Зеки» віддячать Кучмі чи фальсифікація все-таки не можлива?» («ГУ» 26.10.99 р.). У вищезазначеній публікації редакція посилається на «Інтерфакс-Україна», який і переплутав міліцейських начальників-однофамільців: Івана Васильовича з Олександром Федоровичем. Можливо, цей казус вплинув на рішення департаменту. Образившись, він «покарав» нас забороною відвідати СІЗО.

«Я по-украински не понимаю», — заявила член виборчої комісії...

Змагання за голоси виборців Донеччини вивело вперед П. Симоненка та Л. Кучму, причому лідер комуністів попереду в переважній більшості з 23 територіальних округів. Третє й четверте місця ділять О. Мороз та Н. Вітренко, п'яте — в Є. Марчука. Це попередні підсумки.

На виборчій дільниці в клубі макіївської шахти імені Поченкова з опитаних 14 осіб за Симоненка проголосувала половина. Ще більш одностайніи були пацієнти хірургічного відділення міської лікарні № 5 Макіївки. Тут же я стала свідком порушення: члени дільничної виборчої комісії № 96 територіального виборчого округу № 53 ходили зі скринькою по палатах, проте заступник голови комісії, представник кандидата В. Кононова Софія Трифонова заборонила кореспондентові бути присутнім при цьому. Редакційного посвідчення виявилося замало, вимагали спеціального дозволу. А коли я запропонувала заглянути до Закону «Про вибори Президента України», одна з членів комісії знизала плечима: «Я по-украински не понимаю».

Спостерігачі від штабу П. Симоненка теж фіксували порушення.

— Співробітників обласної клінічної лікарні імені Калініна зобов'язали відкріпитися від своїх виборчих дільниць, вийти на роботу і голосувати за місцем роботи, — розповів мені перший секретар Донецького обкому КПУ Г. Буйко. — Ми звернулися до територіальної комісії за день до виборів і отримали відповідь голови: «Вважати неможливим видачу виборчих бюлетенів за відкріпними талонами виборцям, які мають прописку в Донецьку». Однак дільнична виборча комісія № 73 провела таке голосування. Чимало керівників вузів і технікумів піддалися тиснові, оголосили навчальний день, створили закриті дільниці і під наглядом адміністрації та кураторів провели вибори.

Голова дільничної виборчої комісії № 73 територіального виборчого округу № 42 Н. Казимирова, до якої я звернулася по коментар, заявила: «За законом, кожен громадянин має право за відкріпним талоном голосувати на тій виборчій дільниці, на якій він хоче». Із 618 працівників Донецького територіального медоб'єднання, які працювали того дня, відкріпилися і проголосували за місцем роботи 422 особи. Те саме — в інших медзакладах. В обласних штабах Симоненка та Марчука запевнили, що підсумки таких «виборів» будуть негайно оскаржені.

Не обійшлося і без провокацій. У день голосування в Донецьку розповсюдили фальшивку, оформлену як спецвипуск «Голосу України», з використанням шапки та вихідних даних нашої газети. У листівці, названій «Звернення Верховної Ради України», стверджується, що «человек, которого вот уже неделю представляют по телевидению и возят по стране как президента Украины Л. Д. Кучму, на самом деле таковым не является. Это лишь двойник президента, которого криминальное окружение Кучмы использует для одурачивания людей на выборах и сохранения за собой власти». Справжній Президент, сказано далі, «скончался 24 октября в Киеве в результате острой сердечной недостаточности, обусловленной алкогольной миокардиодистрофией». В обласному штабі підтримки Симоненка повідомили, що того ж дня з'явилася ще одна фальшивка — начебто лідер комуністів загинув в автокатастрофі.

Ліна КУЩ.

Власть – Советам!

Голос Украины

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЙ РАДЫ УКРАИНЫ

СПЕЦВЫПУСК • Пятница 29 октября 1999 года • Бесплатно

ОБРАЩЕНИЕ

Верховной Рады Украины к гражданам Украины

Граждане Украины, соотечественники!

Мы, депутаты Верховной Рады Украины, вынуждены обратиться к вам посредством этого спецвыпуска парламентской газеты в связи с чрезвычайной ситуацией, сложившейся в Украине. В стране фактически произошел государственный переворот, а от народа тщательно скрывается истина. **Нас обманывают!** Человек, которого вот уже неделю представляют по телевидению и возят по стране как президента Украины Л.Д.Кучму, на самом деле таковым не является. Это лишь двойник президента, которого криминальное окружение Кучмы использует для одурачивания людей на президентских выборах и сохранения за собой власти. **Настоящий Президент Украины Леонид Данилович Кучма скончался 24 октября в Киеве в результате острой сердечной недостаточности, обусловленной алкогольной миокардиодистрофией.** Его тело было кремировано в условиях строгой секретности, а прах вывезен за рубеж. Власть в стране фактически захватила кучка рабиновичей, волковых, кобзонов и пинчуков.

Людей запугивают, заставляя их голосовать за лже-Кучму. Идет неприкрытая информационная блокада оппозиционных кандидатов. Верховная Рада Украины заявляет, что берет контроль за ходом выборов на себя. Каждый факт незаконного увольнения либо иных притеснений людей, связанный с выборами, будет рассматриваться как уголовное преступление. Мы предупреждаем об этом руководителей предприятий, медицинских, учебных заведений.

В ход запущена мощнейшая пропагандистская машина одурачивания людей. **Власть в Украине узурпирована.**

Верховная Рада Украины заявляет, что единственным легитимным источником власти в стране остается парламент Украины.

Верховная Рада призывает всех граждан Украины не допустить срыва президентских выборов, признания их недействительными и, следовательно, установления в Украине фашистского режима.

Председатель Верховной Рады Украины
А. ТКАЧЕНКО.

Свидетельство о регистрации периодического печатного издания – КВ № 1 от 28.05.1994 г.

Адрес ВР Украины: 252019, г. Киев-19, ул. М. Грушевского, 5. Адрес редакции: 03047, г. Киев-47, ул. Нестерова, 4.

Учредитель и издатель – Верховная Рада Украины

ВІД РЕДАКЦІЇ. Копія фальшивки додається. Просимо Донецьку облпрокуратуру з'ясувати, хто виготовив підробку, до якої редакція жодного стосунку не має.

Хроніка. Факти. Події

✔ **Рига**

У Латвії...

У Латвії вибори Президента України відбувалися в посольстві нашої держави. Всього у цій країні зареєстровано 758 наших громадян. З них на виборчу дільницю у Ризі прийшли тільки 312 осіб. Очевидно, решта не знайшли можливості приїхати до столиці Латвії навіть задля того, щоб скористатися своїм конституційним правом. Як повідомили у посольстві, п'ятірка лідерів у виборчих перегонах така: Кучма —107 голосів, Вітренко — 61, Симоненко — 43, Марчук 29, Мороз — 28.

✔ **Кишинів**

...та в Молдові проголосували за Кучму

У Молдові мешкає шістсот тисяч українців. Це найбільша діаспора в країні. Дві тисячі дев'ятсот з них — громадяни України, майже дві з половиною тисячі — у Придністров'ї. Оскільки виборча дільниця (єдина) розміщувалася в Кишиневі у приміщенні українського консульства, місцеві адміністрації лівобережних населених пунктів організували автобуси, свій транспорт надало посольство України. Однак на вибори приїхало приблизно 32 відсотки виборців. Переважна більшість з них голосувала за чинного Президента Леоніда Кучму (із 921 учасника голосування — 579 осіб). Решта «за» поділили кандидати Симоненко та Вітренко.

У посольстві України взагалі невисоку явку виборців пояснюють труднощами дістатися до молдовської столиці мешканців віддалених сіл. Найактивнішими виявилися міста Тирасполь, Бендери, Рибниця.

✔ **Вашингтон**

Чергова авіакатастрофа

Літак єгипетської авіакомпанії, на борту якого перебувало понад двісті пасажирів і членів екіпажу, впав у море біля східного узбережжя Сполучених Штатів. Поблизу узбережжя Массачусетса вже знайдено тіла кількох загиблих, а також уламки літака, зокрема крісла і рятувальні плоти.

✔ **Берлін**

"Вісімка" незабаром стане "дев'яткою"

Канцлер Німеччини Герхард Шрьодер висловився за приєднання Китаю в майбутньому до групи країн "великої вісімки". За словами канцлера, Китай — не менш важлива країна, ніж Росія, котра вже є членом "великої вісімки".

✔ **Єреван**

Вірменія отримала Католікоса

Главою Вірменської Апостольської церкви став архієпископ Гарегін Нерсісян. Як відомо, напередодні виборів на користь цієї кандидатури висловилося керівництво країни, що стало причиною гучного скандалу: політики не мають втручатися у справи церкви. Новому вірменському патріархові 48 років. Теологічну освіту отримав у Відні та Бонні, навчався в аспірантурі духовної Академії Російської Православної церкви у Загорську. Не виключено, що обрання нового Католікоса все-таки призведе до розколу в церкві, хоча нині всі церковні ієрархи стверджують протилежне.

✔ **Делі**

Водний апокаліпсис

Головний міністр індійського штату Орісса Гірідхар Гаманг стверджує, що після руйнівного циклону, який пройшов над штатом, довкола сама вода — і жодних будинків чи дерев. Цілі села поринули під воду, і лише більші населені пункти можна побачити з повітря. За оцінками, тисячі людей стали жертвами стихійного лиха і понад мільйон залишилися без даху над головою.

На фото АП: Єдиним засобом пересування індійців штату Орісса залишилися човни. Ось і маленький індієць намагається дістатися своєї напівзатопленої домівки за допомогою надувної камери.

За повідомленнями кореспондентів "ГУ" та зарубіжних інформагентств.

Хакер — загроза ЦВК

У Посольстві України в Грузії на 10-ту годину проголосували всі його працівники. Усього у виборчих списках було 74 прізвища. У виборах узяв участь 51 громадянин України. Тобто 68,9 відсотка. Але бажаючих голосувати виявилося більше. Мешканці Батумі, Кутаїсі, інших міст безуспішно намагалися проголосувати по телефону. Втім, багато кому з бажаючих оплатило дорогу до Тбілісі саме посольство.

До речі, голосувала і дружина начальника Генерального штабу ЗС Грузії генерала Пірцхалаішвілі Тетяна. Дав свій голос і найстарший із громадян України, які мешкають у Грузії. Цього року виборцеві виповнився 91 рік.

Підсумки такі: Кучма набрав 34 голоси, Мороз — 6, Марчук — 4, Симоненко — 2, Вітренко — 2, Удовенко — 1, Онопенко — 1, Кармазін — 1. Решта не набрали жодного голосу.

Того ж дня в Грузії проходили парламентські вибори. Їм надають особливого значення: фактично зіткнулися дві політичні сили з різним політичним вектором. Фаворитами вважали правлячу партію «Союз громадян Грузії», що нею керує президент Едуард Шеварднадзе, і так званий батумський альянс — проросійської спрямованості. На чолі альянсу — голова ВР Аджарії Аслан Абашидзе. «Батумцям» перемогти не вдалося. Згідно з попередніми даними, за партійними списками «Союз громадян Грузії» набрав 44,47 відсотка голосів виборців. Блок «Відродження Грузії» — 24,79, решта суб'єктів виборів до 7-відсоткового бар'єру так і не дісталися. Тільки чотири партії мають реальний шанс за умови уточнення голосів подолати бар'єр. Можливо, партія «Промисловість врятує Грузію», в яку об'єдналися місцеві бізнесмени. Є шанс у лідера грузинських лейбористів, місцевого жириновського, Шалви Нателашвілі. Його партія набрала 6,57. Гірше справи в ініціаторів збільшення бар'єру з 5 до 7 відсотків — Національно-демократичного альянсу. За них проголосувало 4,79 відсотка виборців. На 6 сотих відстає від НДА Народна партія Грузії.

Підбито підсумки виборів за одномандатними округами, щоправда, не за всіма. Відомо, що представники «Союзу громадян Грузії» перемогли у 36 з 86 округів. Члени «батумського альянсу» — у 6. Незалежні кандидати — в 3.

Звісно, без скандалів вибори не обійшлися, хоча місія Ради Європи назвала їх чесними і справедливими. Вже після виборів з'явилася заява прокуратури Грузії, МВС і міністерства держбезпеки, що заарештовано члена виборчкому від «батумського альянсу» Мераба Гамілхагдішвілі, якого обвинувачують у тому, що він передав 15 тисяч доларів і пароль головного комп'ютера ЦВК групі хакерів, які мали через комп'ютер в офісі Соцпартії Грузії зламати коди ЦВК. Заарештований визнав свою провину. Як заявив представник правоохоронних органів Грузії, що побажав залишитися неназваним, до «комп'ютерної справи» причетні кілька значних політичних постатей.

Найвірогідніше, через два тижні відбудеться другий тур виборів у одномандатних округах.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

Немає талона — немає бюлетеня

Минулої неділі громадяни України, що мешкають у Москві, зробили свій вибір. Ще не було 8-ї години ранку, як біля виборчої дільниці, організованої при посольстві України, з'явилися перші виборці. Із 2 тисяч 601 особи, котрих було внесено до списку для голосування, бюлетені заповнили лише 586 осіб. Їхні голоси розділилися таким чином: Базилюк — 6, Вітренко — 37; Габер — 1, Кармазін — 4, Кононов — 4; Костенко — 16; Кучма — 291; Марчук — 68; Мороз — 69; Онопенко — 1, Ржавський — 2; Симоненко — 41; Удовенко — 18.

Ще 20 осіб не знайшли в списку жодного достойного претендента на пост Президента України. Решту бюлетенів визнано недійсними. Декому, хто бажав проголосувати, відмовили в цьому праві, оскільки вони не мали ні відкріпного талона, ні консульської чи московської реєстрації. В інтерв'ю кореспондентові "ГУ" голова виборчкому при посольстві України Петро Андрієнко назвав це «недосконалістю українського законодавства». За його словами, нині на території Москви мешкають 7 тисяч 320 громадян України і лиш 2 тисячі 307 громадян перебувають на консульському обліковї.

Відсутність спостерігачів на виборах у Москві пов'язана, на думку Петра Андрієнка, «мабуть, із проблемами їх фінансування». Незважаючи на те, що на вибори прийшли в основному люди середнього і похилого віку, «визнали за необхідне проголосувати» й багато представників української молоді — студенти московських вузів.

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

Потрібна система голосування поштою

У приміщенні нашого посольства в Гельсінкі відкрито виборчу дільницю №63. Громадян, які мали право голосу (загалом близько 500 осіб), тут зустрічали члени комісії з організації голосування на чолі з її головою Сергієм Крючковим.

— Наша дільниця, — сказав він у розмові з кореспондентом «ГУ», — охоплює громадян України, які мешкають у трьох північних країнах: Фінляндії, Норвегії та Ісландії. У Данії працюють два наші дипломати, силами яких у Копенгагені відкрито окрему виборчу дільницю №17.

— Проте з віддалених місць важко дістатися до посольства?

— Це так. Нам телефонували багато громадян, які проживають у Лахті, Тампері, Котці та інших фінських містах, запитуючи, чи не можна проголосувати поштою. Проте цю систему в Україні ще не запроваджено в практику.

Так, відстані у Фінляндії великі, тому поїздка до єдиної виборчої дільниці потребує чималих коштів і забирає багато часу, не кажучи вже про подорож із Норвегії та Ісландії. Саме цим і пояснюється пасивність наших виборців, які мешкають у країнах Північної Європи.

Марат ЗУБКО.

Гельсінкі.

Ніч, коли господарює нечиста сила

Тоді, коли в Україні підраховували результати першого туру президентських виборів, в усьому світі господарювали... відьми. Був славнозвісний «Хеллоуїн»: за стародавніми повір'ями, саме вночі з 31 жовтня на 1 листопада нечиста сила вилазить зі своїх нір і влаштовує гучний шабаш. Тому тепер ця подія має вигляд веселощів, супроводжуваних перевдяганнями у найрізноманітнішу погань. Про можливий вплив «Хеллоуїна» на підрахунок голосів не відомо. Проте древні були переконані: цієї ночі нічого путнього народитися не може...

Вшановують пам'ять Іцхака Рабіна

У столиці Норвегії 1—2 листопада відбулася зустріч, присвячена четвертій річниці з дня загибелі прем'єр-міністра Ізраїлю Іцхака Рабіна.

Зустріч в Осло нагадує про ту роль, яку відіграла Норвегія у підготовці угоди 1993 року між Ізраїлем та Організацією визволення Палестини. Ця угода відкрила шлях до миру на Близькому Сході. Документ було підписано у Вашингтоні, але до цього протягом багатьох місяців в Осло в обстановці найсуворішої секретності відбувалися консультації представників обох сторін.

Через рік Іцхак Рабін разом з Ясіром Арафатом і Шимоном Пересом став лауреатом Нобелівської премії миру 1994 року.

Цими днями вшанувати пам'ять Рабіна до Осло з'їхалися президент США Білл Клінтон, прем'єр-міністр Росії Володимир Путін, глава уряду Ізраїлю Ехуд Барак, лідер палестинців Ясір Арафат, президент Фінляндії, яка головує в ЄС, Мартті Ахтісаарі, керівники Єгипту, Марокко і Тунісу.

Цікаво, що в Норвегії (вона — активний член НАТО) досі жодного разу не приїжджав діючий президент США. Білл Клінтон став першим.

1906 року Теодорові Рузвельту було присуджено Нобелівську премію миру за посередництво в урегулюванні воєнного конфлікту між Росією та Японією. Проте більш як через три роки він приїхав до Осло отримувати її, згадує голова Норвезького Нобелівського комітету Гейр Лундстад. А 1919 року премією відзначено діяльність другого президента США — Вудро Вільсона — за створення Ліги Націй, але й він приймав премію по закінченні свого президентського терміну...

Гейр Лундстад розповів і про те, що на початку століття до Норвегії завітав молодий Франклін Рузвельт, майбутній президент США. Він їздив у гори під Тромсе, де зірвався й упав. «Якби він розбився, подумайте, що це могло б означати для світової історії!» — вигукнув Гейр.

Білл Клінтон також бував у Норвегії у свої молоді роки, жив у студентських гуртожитках. Тепер, коли він знову повернувся сюди, для нього вже орендували найшикарніший готель «Плаза». Глава Білого дому та його команда зайняли всі 674 номери готелю.

Матвій ЗУБОВ.

Волевиявлення

Фото
Юрія ВЕНГЕРЕША,
Олександра КЛИМЕНКА,
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

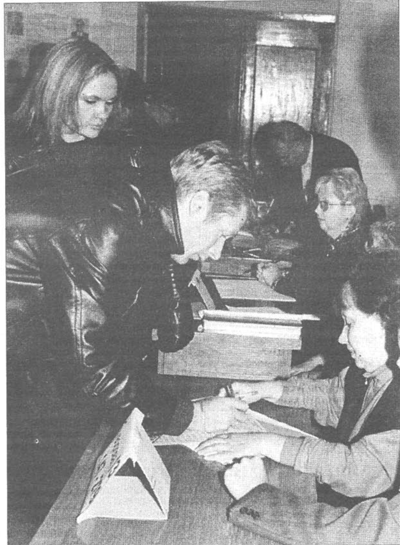
(Початок на 2-й стор.).

Комп'ютерна система «Вибори», створена під керівництвом відомих фахівців вітчизняної комп'ютерної технології Галини Мандрусової і Юрія Коржа, почала відраховувати години, хвилини, секунди.

На 12.00 на всіх виборчих дільницях бюлетені одержало і проголосувало понад 10 мільйонів громадян, або 33 відсотки виборців. У порівнянні з минулими парламентськими виборами, наприклад, активність виборців була на 10 відсотків вища. Майже половина сумчан. полтавців, чернігівців, вінниччан проголосувала до дванадцятої, відставали одесити, кияни, закарпатці, севастопольці. Але вже на 16.00 в Україні зробили свій вибір понад 56,5 відсотка громадян, що мають право голосу. А остаточні результати участі населення України у виборах Президента такі: одержало бюлетені понад 25 мільйонів 974 тисячі виборців, або 69,82 відсотка. Приблизно така кількість і прогнозувалася фахівцями та організаторами виборчого процесу.

Під час голосування, повідомив Михайло Рябець, до ЦВК надійшло 37 скарг з 19 регіонів країни про випадки забороненої агітації, відсутність телефонного зв'язку, перепони у роботі спостерігачів тощо. Члени ЦВК негайно їх перевіряли і вживали заходів.

Після 20.00 всі з нетерпінням почали чекати перших результатів голосування.

Вибори-99

✔ Одеса

«Пхе!» під чиновницьким пресингом

Те, що коїлося на багатьох дільницях 31 жовтня, — теж поза межами закону, моралі. На виборчій дільниці № 2 виборчого округу № 135 спостерігачі схопили за руку кількох молодиків, яким видали одразу по п'ять бюлетенів. За кого та як вони збиралися голосувати, з'ясувати не вдалося, — хлопці хутко зникли. У ряді місць представники О. Мороза та Є. Марчука попередили використання не врахованих належних чином бюлетенів. Студенти медуніверситету, перш ніж одержати бюлетені, мусили проходити «співбесіду» з деканом, який обрав для цього кабінет на виборчій дільниці, сюди вони мали заходити й після голосування, аби «відзвітувати».

Перелік можна було б продовжити. А скільки порушень залишилося поза «кадром»?

✔ Чернівці

А дехто вимагав викуп

Напередодні виборів кілька днів і ночей не знали спокою правоохоронці області. Невідомий зловмисник надіслав листа голові Чернівецької міськради Миколі Федоруку, в якому погрожував отруїти воду в міському водогоні та влаштувати серію вибухів у житлових масивах, якщо йому не буде вручено 225 тисяч доларів.

Поки міська влада розмірковувала, що робити, анонім просвердлив дірку в газопроводі одного з житлових будинків. Могло статися непоправне, якби пробоїну не виявили мешканці.

За день до виборів вимагача було виявлено й заарештовано. Ним виявився збанкрутілий підприємець.

Попри це, в цілому вибори на Буковині пройшли спокійно і головне без порушень, що, до речі, констатували представники від ОБСЄ.

За попередніми даними, у виборах взяли участь понад 465 тисяч чоловік, що становить понад 70 відсотків від загальної кількості виборців.

З помітним відривом у виборчих перегонах перемогу здобув Леонід Кучма, за якого проголосувало близько 52 відсотків виборців. Далі симпатії розділилися так: у Наталії Вітренко близько 12 відсотків, Євгена Марчука 11,16. Четвертим у цьому списку йде Петро Симоненко, за якого віддали голоси 8,29 відсотка виборців. Замикає п'ятірку Олександр Мороз.

✔ Дніпропетровськ

Поставили хрест?

Як і домагалися на Дніпропетровщині, тут найбільше голосів зібрав діючий Президент. Щодо порушень у день виборів, то вони знову «поціляли» переважно в «одного-єдиного кандидата». Чи не перший тривожний сигнал надійшов з 63-ї дільниці 27-го округу. Один з керівників заводу пластмас завітав сюди з «власними» бюлетенями, які сам і роздавав, кому треба. А потім здійнявся гам навколо сьомої дільниці 25-го територіального округу. Це в 10-й міській лікарні. Де голосували не лише хворі, яких дивним чином побільшало, немов у місті почалася якась епідемія, а й лікарі, без будь-яких відкріплень з місць свого мешкання. До того ж голосували «під пильним наглядом» головлікаря. Ми на цю дільницю прибули з довіреною особою О. Мороза Геннадієм Кривчиком і на власні очі побачили, що акти з приводу виявлених порушень склали і спостерігачі від Марчука, Симоненка та Костенка.

✔ Харків

Не вірять у добрі обіцянки

Всупереч усім добрим прогнозам і безперечним рейтингам популярності на Харківщині кандидата у Президенти номер 1 Л. Кучми, результати недільного голосування стали, вочевидь, шоком не лише для нього самого, а й для обласної держадміністрації, яка чимало доклала зусиль і коштів, аби чинний Президент переміг напевне у дружньо налаштованому до нього регіоні. Проте, за попередніми даними, лідерство в області надійно закріпив за собою П. Симоненко, випередивши найближчого суперника Л. Кучму щонайменше на 5 відсотків голосів. За П. Симоненка проголосувало понад 33% виборців, за Л. Кучму — близько 28.

Як таке могло трапитися, не збагне влада. Здавалося б, зроблено все для того, щоб народ і Президент були єдині. Харківська область вважалася ніби базовою у політичному курсі Леоніда Даниловича.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Парламентський контроль і державно-правова реформа

Контрольна діяльність парламенту регламентована фрагментарно, неповно

Парламентська реформа здійснюється під загальним впливом і одночасно з конституційною реформою — складовими державно-правової реформи в країні. Суперечливість, непослідовність логіки реформування в різних сферах державно-правового буття мають відбиватися на парламентській реформі. Саме з неї треба було починати сучасний етап реформування в державі і в правовій системі формування парламентських інститутів та парламентського права.

Марк ОРЗІХ

Сергій КІВАЛОВ

Верховна Рада України виконує конституційно визначені представницькі, законодавчі, установчі, номінаційні, контрольні функції. Але контрольна діяльність парламенту регламентована фрагментарно, неповно.

Наприклад, діяльність комітетів Верховної Ради України. Навіть Конституція України не відокремлює їхні контрольні функції, зосереджуючи увагу на тому, що комітети передусім «здійснюють законопроектну роботу», а потім «готують і попередньо розглядають питання, віднесені до повноважень Верховної Ради України» (ст. 89 Конституції України).

Хоча саме тут є нагальна потреба не тільки в активізації комітетів, але й у функціонуванні в сфері контрольної діяльності народних депутатів — членів комітету певного профілю — парламентських комісарів, контролерів тощо, які здійснювали б контроль поза спеціальним дорученням, відповідно до плану контрольної діяльності Верховної Ради України.

На рівні законів не визначено, що взагалі може бути об'єктом парламентського контролю, не передбачено, чи є формою контролю номінаційна функція парламенту (як це зазначено, наприклад, в ст. 51.2.3 Закону України «Про Національний банк» щодо підзвітності НБУ).

Спеціалізовані контрольні органи парламенту — Рахункова палата, Уповноважений з прав людини не обіймають увесь обсяг відповідних об'єктів контролю. Так, компетенція Уповноваженого з прав людини не розповсюджується на права військовослужбовців, на стосунки в військових формуваннях України. Завдання Рахункової палати обмежено «виконанням видаткової частини Державного бюджету» (ст. 2 Закону України «Про Рахункову палату»).

Верховна Рада, приймаючи закони, за Конституцією фактично позбавлена права контролювати виконання багатьох з них. Хоча ще відомий англійський публіцист Дж. Ст. Мілль вбачав у представницькому правлінні державою «вищу контролюючу владу», право на здійснення верховного контролю над усіма справами, особливо діями урядової влади. Ця доктрина знайшла різне, залежно від форми державного правління, віддзеркалення в сучасних конституціях. Наприклад, у Конституції Швеції виділено главу «Контрольна влада», яка присвячена саме парламентському контролю. Конституція Португалії в главі «Компетенція Асамблеї Республіки» має статтю (165) під назвою «Повноваження з контролю». Конституція Швейцарії покладає на Федеральні збори повноваження «вищого нагляду» за адміністрацією та юстицією.

Подібний статус парламентського контролю визначено і в інших державах. До того ж є досвід вітчизняної історії. Так, Конституцією УНР 1918 р. встановлено отримання повноважень уряду — Ради Народних Міністрів — від Всенародного Зібрання, якому уряд підзвітний. Депутатські запити до уряду і окремих міністрів подавали через президію Зібрання. Вона формувала уряд за погодженням з радою старшин, могла висловити недовіру Раді Народних Міністрів або окремим міністрам. Контрольні функції з боку парламенту (Сейму) було передбачено й у проекті «Основного Державного Закону Української Народної Республіки» (травень 1920 р.).

У чинній Конституції України лише в статтях 85, 98, 101 термінологічно використано поняття «контроль Верховної Ради України», «парламентський контроль». Навіть ст. 89, яка регламентує організацію спеціальних суб'єктів парламентського контролю, є бланкетною, відсильною.

Законом не визначено організацію і порядок діяльності тимчасових слідчих комісій, не встановлено навіть основні засади парламентського контролю як складової парламентського права.

Парламентська реформа потребує термінового прийняття закону про тимчасові комісії (проекти прийнято Верховною Радою України в першому читанні), оновлення редакції Закону «Про комітети Верховної Ради України», внесення змін до законів про спеціалізовані органи парламентського контролю (Рахункову палату, Уповноваженого з прав людини), прийняття закону «Про Регламент Верховної Ради України», що має містити низку процесуально-процедурних норм, щодо яких мають бути відсильні, або бланкетні, норми в загальному та спеціальних законах про парламентський контроль в Україні.

Але безумовно нагальною для формування парламентського контролю як складової частини парламентського права є підготовка закону «Про основні засади парламентського контролю в Україні». Тут треба, по-перше, перелічити принципи парламентського контролю, визначивши його вищою формою контрольної діяльності в державі. По-друге, визначити предмет регулювання закону — суспільні відносини, що виникають у зв'язку з контрольною діяльністю між Верховною Радою України та органами, підприємствами, організаціями, установами. По-третє, провести змістове відокремлення внутрішнього парламентського контролю від зовнішнього.

Контроль у цьому законі має розглядатися як система нагляду і перевірки процесу створення, функціонування, встановлення відповідальності за діяльність (бездіяльність), припинення повноважень об'єкта контролю. Парламентський контроль — як функція і напрям діяльності суб'єктів парламентського контролю з його здійснення. А контрольна діяльність парламенту — як функція і напрям діяльності безпосередньо Верховної Ради України зі здійснення контролю. При цьому до суб'єктів парламентського контролю мають бути віднесені колективи та особи, уповноважені законом чи спеціальним дорученням на проведення контролю. А до учасників парламентського контролю — будь-які суб'єкти, які мають інтерес чи зацікавленість у контролі.

Таким чином, в системі державного контролю парламентський має істотні відмінності, які обумовлені статусом контрольно-представницького органу держави — Верховної Ради. Це — підстава для визнання парламентського контролю як вищої форми державного контролю, котрий виходить за межі традиційного уявлення про державний контроль як засіб забезпечення законності в державному управлінні.

Верховна Рада України здійснює парламентський контроль поза будь-яким дорученням, на підставі Конституції і законів України, в межах власної компетенції стосовно будь-яких об'єктів за винятком судів та правоохоронних органів. Щодо них застосовується непрямий парламентський контроль — призначення суддів Конституційного Суду України, обрання суддів у системі судів загальної юрисдикції та спеціалізованих судів, надання згоди Верховної Ради України на затримання чи арешт судді, призначення трьох членів Вищої ради юстиції.

Непрямий парламентський контроль Верховна Рада України здійснює також за діяльністю Президента України.

Прямий (безпосередній) контроль Верховна Рада України здійснює за забезпеченням конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина; за діяльністю Кабінету Міністрів України, Генерального прокурора України, інших державних органів та посадових осіб, яких обирає, призначає, затверджує Верховна Рада України або на призначення яких потрібна її згода; за фінансово-економічною діяльністю держави.

До того ж парламентський контроль за забезпеченням прав, свобод та обов'язків людини і громадянина здійснюється Верховною Радою України безпосередньо та через Уповноваженого з прав людини, інші державні органи.

Народні депутати України беруть участь у парламентському контролі безпосередньо на підставі Закону України «Про статус народного депутата України», а також у складі органів Верховної Ради України, за дорученням спеціальних суб'єктів парламентського контролю.

Поряд із зовнішнім контролем Верховна Рада України здійснює внутрішній парламентський контроль стосовно Голови Верховної Ради України, першого заступника та заступника Голови Верховної Ради України, органів і структурних підрозділів, комітетів та комісій Верховної Ради, народних депутатів, уповноважених Верховною Радою осіб для виконання доручень з підготовки та проведення контрольної діяльності, а також щодо безпосередньо підпорядкованих об'єктів контролю.

Таким чином, види парламентського контролю за спрямованістю не відрізняються від інших видів державного контролю.

Традиційними є засоби парламентського контролю: наглядові дії, перевірки, ревізії, визначення ефективності та оцінка діяльності, акти контрольного реагування на одержані результати контролю.

Природно, що в сучасних умовах на першому плані парламентської діяльності має бути законопроектна робота в соціально-економічній сфері. Але закони, прийняті парламентом, мають працювати. Інакше неможливо забезпечити законну діяльність у будь-якій сфері громадського та державного життя. Тому формування парламентського права взагалі, передусім законодавства про парламентський контроль — необхідна умова розв'язання складних проблем сьогодення. А в перспективі — створення громадянського суспільства та правової держави в Україні.

Марк ОРЗІХ,
завідувач кафедри конституційного права Одеської державної юридичної академії;
Сергій КІВАЛОВ,
народний депутат України, голова підкомітету парламентського контролю Комітету Верховної Ради України з питань правової реформи.

Бюджет! Як багато в цьому слові... гіркоти!..

Так, колись місткє і вагоме поняття «державний бюджет» (дзеркало розвитку країни) перетворилося сьогодні на жалюгідну милостиню для державних жебраків.

Розданий народним депутатам України проект закону України «Про державний бюджет України на 2000 рік» вражає своїм відвертим цинізмом і ненажерливим пограбуванням. Наведу лише деякі показники деградації України за роки західних реформ.

Показники	1990 р.	1999 р.	2000 р.
Доходи всього, млрд. грн./млн. дол. США	45,12/56,4	34,2/8,39	38,78/7,7
ПДВ, млрд. грн.	-	8,3	10,6
Приватизація державного майна, млрд. грн.	-	0,9	2,5
Витрати всього, млрд. грн./млн. дол. США	43,78/54,72	35,44/8,64	38,0/7,6
Обслуговування зовнішнього боргу, млрд. грн.	-	2,78	3,144
На повернення заборгованості із зарплат, пенсій, стипендій, млрд. грн.	-	0,2	0,23

На повернення заощаджень громадян, млрд. грн. — 0,2

Як бачимо, за роки незалежності доходи і витрати державного бюджету скоротилися більш як у 7 разів. І не дивина, що доходи збирають лише за рахунок податкових конфіскацій (ПДВ, приватизація), а не за рахунок розвитку виробництва.

ВВП України за цей час скоротився в 6,8 разу (з 206,25 млн. дол. США у 1990 р. до 30,16 млн. дол. США у 2000 р.), а ВВП на душу населення знизився з більш як 4000 дол. США до 600 дол. США. До того ж Кабінет Міністрів України планує «скинути» всі пільги населенню (інвалідам, ветеранам, учням, допомогу сім'ям з дітьми тощо) на місцеві бюджети. Так само, як і фінансування житлово-комунального господарства (з урахуванням незаконної 100%-ї оплати комунальних послуг).

Якщо на утримання всіх фіскальних органів виділяють близько 1,3 млрд. грн., то на всю промисловість і енергетику — 1,8 млрд. грн.

Податкова адміністрація «скромно» збільшила своє фінансування порівняно з 1999 р. на 280 млн. грн., держказначейство — на 143 млн. грн., а на все Мінпромполітики виділено 89 млн. грн.

Більш як 85% фінансування охорони здоров'я і більш як 60% освіти також намагаються покласти на місцеві бюджети. І все це на фоні зростання зовнішнього боргу, який становить понад 12 млрд. дол. США, тобто майже половину ВВП України і відсотки за цього сплачують без затримки (цього року — понад 3 млрд. грн.). Для порівняння: борг населенню України із зарплат, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат — понад 18 млрд. грн. (без боргів із заощаджень громадян, які перевищують 132 млрд. дол. США), а в бюджеті на погашення цих боргів — 230 млн. грн.

Хочу зазначити, що зарубіжні кредити наші державні жебраки одержують винятково в особистих цілях. Натомість вони виконують усі вимоги кредиторів (МВФ, МБРР, ЄБРР та інших міжнародних фінансових структур), обумовлені в Меморандумі економічного співробітництва України і МВФ, який незаконно реалізується. А саме: в бюджеті на 2000 рік планується скорочення чисельності населення не менш як на 300 тис. осіб, скорочення працюючих у галузях економіки — на 500 тис. осіб і збільшення безробіття — на 400 тис. осіб. Як бачимо, цинічно і відверто планується винищення народу України.

Особливо обдарованим державним руйнівникам, на кшталт пана С. Тигипка (віцепрем'єр-міністра, який може «ламати — не будувати») за особливі заслуги перед чужою вітчизною призначають довічну ренту в 70 тис. французьких франків на рік у Франції.

Либонь, це подяка також за «невидиме» перекачування грошової маси і валютних резервів України електронною поштою через структури Державного казначейства, що їх комп'ютеризують американськими ЕОМ і програмним забезпеченням без ратифікації Верховною Радою міжнародної угоди Україна — США «Проект комп'ютеризації Державного казначейства». За найскромнішими підрахунками фахівців, відплив грошових коштів становитиме не менш як 6 млрд. грн. (понад 1,5 млрд. дол. США).

І якщо цих «французьких баронів» не зупинити і не послати вибирати «фазенди», то невдовзі після 31 жовтня в країні не залишиться ані грошей, ані корінного населення. Для цього все вже підготовлено.

Таким чином, представлений проект бюджету злочинний і приймати його не можна, тим більше без прийняття мінімальних нормативів життєзабезпечення на кожного громадянина України.

Олена МАЗУР,
народний депутат України.

Не «охрімова свитка»...

Розглядаючи проект бюджету, варто відзначити, що ми вперше маємо акуратно оформлену інформацію з боку уряду — проект бюджету; маємо його прекрасний аналіз з боку бюджетного комітету. Маємо висновок Рахункової палати, а також аналіз з боку Експертної ради при Верховній Раді. Тобто, вперше Верховна Рада має повну можливість серйозно підійти до аналізу бюджету.

Про становище держави. Вона доведена до абсолютного кризового стану. І на це вплинув ряд чинників. Перший і основний — повний занепад сільського господарства. Впродовж двох останніх років сільське господарство віддано під владу закупівельників зерна, які торік купували зерно за цінами, вдвічі нижчими від собівартості. Цього року закуповують уже за цінами, втричі нижчими від собівартості. Я не знаю, що будемо мати у 2000 році...

Друге — випуск цінних паперів Міністерством фінансів і пов'язане з ним збільшення внутрішнього і зовнішнього боргу.

Третє — спекуляція нафтопродуктами, раптовий сплеск цін на нафтопродукти під час жнив і падіння їх восени. І ніхто за це не покараний.

Це також зростання курсу долара і падіння курсу гривні, що означає: зовнішній борг відносно внутрішніх можливостей держави набагато зростає.

Які виходи пропонує фракція Народного руху?

Перше. Збільшення заробітної плати населенню при збереженні роздрібних цін. Після дослідження нами харчової промисловості з'ясувалося, що ціна продажу на ринку в півтора разу перевищує оптову ціну товару. Це виникає внаслідок того, що до оптової ціни додається податок на додану вартість і торгова націнка. Сума торгової націнки і податку на додану вартість дорівнює в середньому половині оптової ціни. В результаті населення набагато переплачує за відповідні товари, що зменшує його купівельну спроможність.

Виходячи із зазначеного, є нагальна потреба зберегти роздрібні ціни, знизивши відрахування на податок на додану вартість із 20 до 15 відсотків та встановити верхню межу на торгову націнку. А ті гроші, які при тому зароблятимуться, віддати на збільшення оптової ціни, в оптовій ціні — на збільшення собівартості, а в собівартості — збільшити заробітну плату. Це дасть змогу населенню за незмінних роздрібних цін одержувати вищу заробітну плату, котра є могутнім рушієм торгового і фінансового обігу всередині країни. Варто додати, що виплата зарплати в промисловій сфері нині стає гіршою, ніж у бюджетній, але на це не звертають уваги.

Друге. Впровадження заставної закупівлі зерна, тобто надання сільському господарству безпроцентного кредиту під заставу зерна на 6—8 місяців, як це робиться в інших країнах світу. Якщо ми хоча б один рік витягнемо сільське господарство — витягнемо державу.

Третє. Обслуговування зовнішнього боргу. Він складається з двох типів витрат. Коли уважно подивитися, куди було затрачено зовнішні запозичення, то побачимо, що вони здебільшого пішли на гуманітарно-адміністративні, а не виробничі цілі. Це майже половина зовнішніх запозичень. Я запитую: як маємо до цього ставитися? Ми винні Німеччині 2,5 чи 3 мільярди марок. Але що означав цей кредит? Це — товарний кредит на модернізацію нашого виробництва за рахунок закупівлі машин, які в основному вироблялися колись у НДР. Ці машини Федеративна Республіка Німеччина, думаю, не мала куди продати. Вона продала їх нам. Отака «допомога»... Ми повинні віддати за ні кредити і ще проценти, а вони продали нам свої не найновіші машини, відтак забезпечили собі робочі місця і зарплату робітникам.

Тому я вважаю, що віддавати у 2000 році п'ять мільярдів доларів за зовнішні кредити неприпустимо. Ми повинні гостро поставитися до своїх можливостей і сказати зовнішнім нашим позичальникам: «Ми не можемо вам стільки віддати». Ми можемо їм віддати не більш як півтора мільярда доларів цього року. Так держава повинна себе поставити, і я впевнений — нас зрозуміють.

Нарешті, останнє: щодо так званого резервного фонду України (300 мільйонів гривень) і так званого профіциту (550 мільйонів гривень). Це означає, що ми вводимо можливість «ручного управління» з боку уряду в розмірі 850 мільйонів гривень. Я вважаю, що цього допускати не можна. Варто встановити, що резервний фонд Кабінету Міністрів має бути 30—50 мільйонів гривень і не більше.

Ігор ЮХНОВСЬКИЙ,
народний депутат України.

Вам, першому Президентові

З неординарним відкритим листом до колишнього глави держави Леоніда Кравчука звернувся його колишній однодумець, а нині колега по парламенту і опонент у президентських перегонах, голова однієї з партій народний депутат України Сергій ПЕРЕСУНЬКО.

«Шановний Леоніде Макаровичу! Звертаюся до вас як до людини, котру завжди поважав, до думки якої прислухався, — пише він у листі. На початку мрійних 90-х ми обрали вас Президентом Української держави. Ваше ім'я стало символом переможного завершення більш як сімсотрічної боротьби українського народу за свою свободу, свою землю, власну державу. І здавалося, ви навіки отримали найпочесніший титул — звання першого всенародно обраного Президента незалежної України. Цього титулу ви не втратили і після того, як Президентом став Леонід Кучма, обрання якого вже тоді більшість прогресивної інтелігенції сприймала як трагічну помилку української історії. До вас зверталися за порадою, вас сприймали як уповноваженого історією арбітра суспільних, міжпартійних суперечок, охоронця основних цінностей національного державотворення.

І саме таким — досвідченим політиком-державотворцем, котрий вивищується над політичними течіями, охороняє Богом і людьми даний йому високий статус від бруду меркантильних політичних інтриг, тимчасових вигод і принизливого панібратства з тими, хто не заслужив довіри людей, кому наш простий, але прозірливий народ не дав попри владу і гроші морального права бути йому за проводиря на шляхах розбудови держави — воліли бачити вас усі громадяни держави».

Автор листа бачить прорахунки першого всенародно обраного глави держави, зокрема і те, що Л. Кравчук «як Голова Верховної Ради, а потім і як Президент «не зміг визначити стратегію перетворень для реформування і розвитку національної економіки, виводу її на новий рівень індустріального, європейського розвитку», не здійснив правову реформу тощо.

Цим, на думку Сергія Пересунька, вміло скористалася команда нового Президента, що прийшла на зміну Л. Кравчуку і «яку він, Кравчук, нині так ревно підтримує». «Феномен Кучми, всевладдя його оточення — це передусім наслідок стану речей у сфері законодавства, — читаємо далі в листі. — Вакуум законного порядку в державі вмить був заповнений порядкуванням закону джунглів, закону сили. Найстрашнішим наслідком діяльності нинішнього режиму стало те, що в українському суспільстві виникли і тепер превалюють не притаманні нашому народові первісні, вовчі інстинкти. П'ятирічне псевдореформаторство Кучми розорило Україну».

Серед низки аргументів на підтвердження своєї думки про нинішній стан українського суспільства голова СДС наводить і такі: «Висновки Рахункової палати України: за темпами кучмівського уряду погашення заборгованості із пенсій, знецінених вкладів і соціальних виплат розтягнеться на 6 тисяч років! З усіх показників Україна за останні три — чотири роки скотилася до рівня 40 — 50-х років... Цукор, яким Україна понад сто років годувала всю Російську імперію і Європу, вперше став дефіцитом, а його виробництво у цьому сезоні буде нижче майже на півмільйона тонн від рівня 1913 року! Президент зі своїм оточенням зробили кожного громадянина України і вас у тому числі вічним боржником Заходу: за останні роки через порушення вимог ст. 85 Конституції України урядом зовнішній борг зріс на 12 мільярдів доларів, і тільки за його обслуговування, повернення та відсотки у наступному році Україна має сплатити 3,1 млрд. доларів. За висновком науково-аналітичного управління Верховної Ради, «сума обслуговування та погашення зовнішнього державного боргу у 2000 — 2001 роках перевищуватиме витратну частину річного бюджету України!». Все це — крах нашої держави і її незалежності!».

На цьому тлі автор відкритого листа навіть присоромлює адресата: «Ваш досвід політика дає змогу прекрасно розуміти повне політичне банкрутство Кучми. То чому ви продовжуєте творити ілюзію, начебто правління Кучми — це єдине, чого заслуговує український народ? Невже ви і справді вірите, що він знищить корупцію, яку сам і породив, відродить промисловість, що своїми діями розвалив, поверне із закордону мільярди, які його поплічники та ставленики вивезли? А може, дозволить йому декриміналізувати економіку, вивести її з вічної тіні його оточення — жорстокого і цинічного, яке відчуло солодкий смак вседозволеності і безкарності, що дає безконтрольна влада і величезні гроші».

Сергій Пересунько, котрий, як він зазначає в листі, свого часу ініціював назвати іменем Л. Кравчука вулицю і нещодавно активно підтримував ідею обрання екс-президента Головою ВР, нині зізнається: Леонід Макарович не усвідомив, що дароване йому історією високе звання не є його особистою заслугою і що Л. Кравчук «використовує це звання у не завжди чистій грі».

«Я не хочу знати, через що — зручне положення «політичної зірки», «прикраси» на політичному олімпі, під прикриттям якої новітні олігархи облаштовували свої справи, або з інших мотивів — ви погодилися на підтримку ілюзії, начебто немає іншого шляху для народу України, ніж знову обрати Леоніда Кучму і довірити йому продовження небаченого експерименту над довготерпінням і життєвою витривалістю нашого народу».

«Я знаю лише одне, — читаємо далі у листі, — для багатьох простих людей у цій державі ваше ім'я попри останні події ще не втратило ореолу людини, яка прийняла священні державницькі клейноди першого Президента. І тому прошу вас — знайдіть силу і мужність, підтримайте тих, хто дійсно прагне для України добра, виступіть відкрито проти влади кланів олігархії, яку встановило корумпуване оточення Президента, переконайте Леоніда Кучму в ім'я порятунку народу України відмовитися від фатальної ролі короля, за спиною якого вершать справи сірі кардинали, від не потрібного йому особисто президентства, — і народ України закарбує цей громадянський крок у своїй пам'яті».

Що тут до листа додати? Зайве пересвідчуємося: треба мати у собі сили, мужність і мудрість не лише для того, щоб стати Президентом держави і гідно цією державою керувати. Не менш важко бути й «ексом»... Дай Боже, щоб Леоніду Даниловичу з префіксом «екс» таких гірких листів читати не доводилося...

Фракція Народного руху пропонує збільшити зарплату населенню...

Вибори-99

✔ Київ

Черга... за бюлетенями

Ще за 10—15 хвилин до початку голосування на виборчій дільниці № 47 територіального виборчого округу № 217, що на лівому березі Дніпра, зібрався добрячий гурт людей. Здебільшого пенсіонери. Отож, щоб отримати бюлетень, довелося 10 хвилин постояти в черзі. Далі черг уже не було, але виборча активність жителів цього мікрорайону виявилася доволі висока. Із 2253 потенційних виборців на дільницю з'явився 1571 киянин. Утім, на кілька чоловік менше, бо сім хворих людей згідно з поданими заявами виконали свій громадянський обов'язок удома.

Найбільше голосів — 564 — віддано за нинішнього Президента України Л. Кучму. На другому місці — О. Мороз із 301 голосом, на третьому Є. Марчук —247 голосів. У П. Симоненка — 162 голоси, а в Наталії Вітренко — 113. Півсотні киян на цій дільниці не підтримали жодного з кандидатів.

Організовано, відкрито відбувався підрахунок голосів, за яким спостерігали і представники засобів масової інформації — і то насамперед завдяки толерантній і водночас принциповій позиції голови дільничної виборчої комісії Тетяни Князєвої. Кожен спостерігач мав змогу на власні очі побачити бюлетень, заповнений з певними відхиленнями від рекомендованого стандарту. А всі спірні моменти (хоча вони виникали і рідко) комісія «знімала» простим голосуванням.

Аутсайдерам — по одиниці, а переможцю — півтисячі

Саме так розподілилися голоси виборців на виборчій дільниці № 84 219-го виборчого округу в Харківському районі Києва. Програми Олександра Базилюка та Миколи Габера знайшли підтримку лише у двох мешканців району. Переможець —Леонід Кучма — одержав підтримку 500 виборців. На другому місці з 224 голосами Євген Марчук.

Вибори відбулися без істотних порушень чинного законодавства, в чому чимала заслуга голови виборчої комісії Любові Ширської. Єдина цікава подія напруженого дня — погашення (знищення) близько 1800 бюлетенів, які були навіщось завезені на дільницю понад норму.

Знаменитості

У столичному мікрорайоні Кадетський Гай, який належить до розряду елітних, на виборчі дільниці приходили голосувати і знаменитості.

Близько 10-ї ранку обирали майбутнє — Президента України —київський динамовець Олександр Головко з дружиною, слідом Олександр Шовковський. За ними народні артисти України Богдан Бенюк та Анатолій Литвинов. Згодом підтягнулися прокурор, заступник, адміністрація Залізничного району і, звісно, рядові співвітчизники. Чекали й на кандидата в Президенти України Олександра Ржавського, який проживає в мікрорайоні. Однак він на виборчій дільниці №215/41 не з'явився.

✔ Київська область

Порушень не було

Обирати своє майбутнє народ із самого ранку не поспішав. На відкриття потрапили найсвідоміші, які за звичкою прийшли до дільниці ще о шостій. Решта розтягувала задоволення. Спочатку власні клопоти по господарству, обов'язковий вихід на місцевий базар, аби востаннє відчути настрої. Потім урочистий сніданок і сімейний культпохід, щоб віддати свої голоси. Тому найбільша активність спостерігалася з 11-ї до 14-ї години. На 17-ту годину своїм правом скористалося близько 72 відсотків виборців.

За виборчим процесом уважно стежили представники нинішнього Президента, Комуністичної партії, Соціалістичної партії, Руху. Особливих інцидентів чи порушень на виборчій дільниці № 150 у Таращі Київської області не спостерігалося.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про вивезення, ввезення

Цей Закон регулює відносини, пов'язані з вивезенням, ввезенням та поверненням культурних цінностей, і спрямований на охорону національної культурної спадщини та розвиток міжнародного співробітництва України у сфері культури.

Дія цього Закону не поширюється на сучасні сувенірні вироби, предмети культурного призначення серійного та масового виробництва.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

культурні цінності — об'єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення і підлягають збереженню, відтворенню та охороні відповідно до законодавства України, а саме:

оригінальні художні твори живопису, графіки та скульптури, художні композиції та монтажі з будь-яких матеріалів, твори декоративно-прикладного і традиційного народного мистецтва;

предмети, пов'язані з історичними подіями, розвитком суспільства та держави, історією науки і культури, а також такі, що стосуються життя та діяльності видатних діячів держави, політичних партій, громадських і релігійних організацій, науки, культури та мистецтва;

предмети музейного значення, знайдені під час археологічних розкопок;

складові частини та фрагменти архітектурних, історичних, художніх пам'яток і пам'яток монументального мистецтва;

старовинні книги та інші видання, що становлять історичну, художню, наукову та літературну цінність, окремо чи в колекції;

манускрипти та інкунабули, стародруки, архівні документи, включаючи кіно-, фото- і фонодокументи, окремо чи в колекції;

унікальні та рідкісні музичні інструменти;

різноманітні види зброї, що має художню, історичну, етнографічну та наукову цінність;

рідкісні поштові марки, інші філателістичні матеріали, окремо чи в колекції;

рідкісні монети, ордени, медалі, печатки та інші предмети колекціонування;

зоологічні колекції, що становлять наукову, культурно-освітню, навчально-виховну або естетичну цінність;

рідкісні колекції та зразки флори і фауни, мінералогії, анатомії та палеонтології;

родинні цінності — культурні цінності, що мають характер особистих або родинних предметів;

колекція культурних цінностей — однорідні або підібрані за певними ознаками різнорідні предмети, які, незалежно від культурної цінності кожного з них, зібрані разом становлять художню, історичну, етнографічну чи наукову цінність;

вивезення культурних цінностей — фактичне переміщення юридичними чи фізичними особами з будь-якою метою через митний кордон України культурних цінностей з території України без зобов'язання їх зворотного ввезення в Україну;

ввезення культурних цінностей — фактичне переміщення юридичними чи фізичними особами з будь-якою метою через митний кордон України культурних цінностей з території іноземної держави в Україну без зобов'язання їх зворотного вивезення з України;

тимчасове вивезення культурних цінностей — обумовлене угодою переміщення юридичними чи фізичними особами з будь-якою законною метою через митний кордон України культурних цінностей з території України із зобов'язанням їх зворотного ввезення в Україну в обумовлений угодою термін;

тимчасове ввезення культурних цінностей — обумовлене угодою переміщення юридичними чи фізичними особами з будь-якою законною метою через митний кордон України культурних цінностей з території іноземної держави в Україну із зобов'язанням їх зворотного вивезення з території України в обумовлений угодою термін;

транзит культурних цінностей через територію України —переміщення будь-якими законними способами з будь-якою метою культурних цінностей з території однієї іноземної держави на територію іншої іноземної держави через територію України без використання цих культурних цінностей на території України;

незаконно вивезені культурні цінності — культурні цінності, вивезені з території України з порушенням законодавства України та міжнародно-правових норм, не повернуті після закінчення обумовленого угодою терміну тимчасового вивезення або за наявності будь-яких розбіжностей з умовами, які регулюють таке тимчасове вивезення;

незаконно ввезені культурні цінності — культурні цінності, ввезені на територію України з порушенням законодавства України та міжнародно-правових норм, які регулюють порядок ввезення культурних цінностей;

повернення культурних цінностей — сукупність дій, пов'язаних із ввезенням на територію України чи вивезенням із території України на території інших держав культурних цінностей відповідно до позовів і звернень України, інших держав, їх уповноважених органів, рішень судів України або іноземних держав.

Стаття 2. Законодавство України про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей

Законодавство України про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей складається з Конституції України, Основ законодавства України про культутру, цього Закону, міжнародних договорів України та інших нормативно-правових актів.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлені інші правила, ніж ті, що містяться у законодавстві України про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей, то застосовуються правила міжнародного договору.

Установлений цим Законом порядок вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей застосовується до всіх культурних цінностей незалежно від форми власності та є обов'язковим до виконання для всіх фізичних та юридичних осіб, які перебувають чи ведуть свою діяльність на території України.

Стаття 3. Культурні цінності України

Відповідно до законодавства України культурними цінностями України є:

культурні цінності, створені на території України громадянами України;

культурні цінності, створені на території України іноземцями чи особами без громадянства, які постійно проживають або проживали на території України;

культурні цінності, виявлені на території України;

ввезені на територію України культурні цінності, придбані археологічними, археографічними, етнографічними, науково-природничими та іншими експедиціями за згодою відповідних органів країни походження цих цінностей;

ввезені на територію України культурні цінності, придбані в результаті добровільного обміну;

ввезені на територію України культурні цінності, отримані в дарунок або законно придбані за згодою відповідних органів країни походження цих цінностей;

незаконно вивезені культурні цінності України, що перебувають за межами її території;

культурні цінності, евакуйовані з території України під час війн та збройних конфліктів і не повернуті назад;

культурні цінності, тимчасово вивезені з території України і не повернуті в Україну;

культурні цінності, переміщені на територію України внаслідок другої світової війни як часткова компенсація за заподіяні окупантами збитки.

Стаття 4. Культурні цінності, що підлягають поверненню в Україну

Поверненню в Україну підлягають:

культурні цінності, незаконно вивезені з території України;

культурні цінності, евакуйовані з території України під час війн та збройних конфліктів і не повернуті назад;

культурні цінності, тимчасово вивезені з території України і не повернуті в Україну.

Культурні цінності, що перебувають за межами України на законних підставах, можуть бути повернуті шляхом укладення договору купівлі-продажу з власником культурних цінностей, обміну їх на взаємовигідних засадах або отримання в дарунок.

Стаття 5. Повернення культурних цінностей з території України

Культурні цінності, що на законних підставах перебувають у власності фізичних чи юридичних осіб України, але походження яких пов'язане з історією та культурою інших держав, можуть бути повернуті до цих держав шляхом укладення договору купівлі-продажу з власником культурних цінностей, обміну на взаємовигідних засадах або отримання в дарунок.

Стаття 6. Ввезення в Україну, пересилання та вивезення за її межі зоологічних колекцій

Ввезення в Україну, пересилання та вивезення за її межі зоологічних колекцій здійснюються за правилами, що встановлюються Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України.

Стаття 7. Заохочення осіб, які сприяють поверненню культурних цінностей в Україну

Громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які сприяють поверненню культурних цінностей в Україну, можуть бути заохочені відповідно до законодавства України.

За згодою особи, яка подарувала Україні культурні цінності, при їх атрибуції та експонуванні зазначається ім'я дарувальника.

Розділ II. УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ВИВЕЗЕННЯМ, ВВЕЗЕННЯМ І ПОВЕРНЕННЯМ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ

Стаття 8. Державний орган контролю за вивезенням, ввезенням і поверненням культурних цінностей

Спеціально уповноваженим державним органом контролю за вивезенням, ввезенням і поверненням культурних цінностей є Державна служба контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України при Міністерстві культури і мистецтв України (далі — Державна служба контролю).

Державна служба контролю виконує покладені на неї завдання у взаємодії з Головним архівним управлінням України, Національною комісією з питань повернення в Україну культурних цінностей, Державною митною службою України, правоохоронними органами.

Стаття 9. Міжвідомча рада з питань вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей

Для координації роботи міністерств та інших центральних органів виконавчої влади щодо управління та здійснення контролю за вивезенням, ввезенням і поверненням культурних цінностей створюється Міжвідомча рада з питань вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей. Склад Міжвідомчої ради з питань вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей і положення про неї затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 10. Компетенція Державної служби контролю

Державна служба контролю в межах своєї компетенції:

забезпечує проведення державної експертизи культурних цінностей, заявлених до вивезення (тимчасового вивезення), та при поверненні після тимчасового вивезення;

розглядає клопотання власників культурних цінностей або уповноважених ними осіб;

приймає рішення про можливість вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей;

видає свідоцтва на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей;

здійснює реєстрацію ввезених (тимчасово ввезених) культурних цінностей;

складає переліки культурних цінностей, що вивозяться (тимчасово вивозяться), і встановлює режим тимчасового вивезення;

інформує громадськість в Україні та за її межами про факти втрати або крадіжки культурних цінностей;

здійснює необхідні заходи для повернення викрадених, незаконно вивезених та евакуйованих і не повернутих культурних цінностей;

Згідно з Регламентом Верховної Ради України,

та повернення культурних цінностей

розробляє та здійснює заходи, спрямовані на виконання міжнародних зобов'язань України з питань запобігання незаконним вивезенню, ввезенню та поверненню культурних цінностей.

Стаття 11. Державна експертиза культурних цінностей

Заявлені до вивезення (тимчасового вивезення) та повернуті після тимчасового вивезення культурні цінності підлягають обов'язковій державній експертизі. Порядок проведення державної експертизи культурних цінностей та розміри плати за неї затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Відмова фізичної чи юридичної особи, яка порушила клопотання про вивезення (тимчасове вивезення) культурних цінностей, подати на державну експертизу заявлені до вивезення культурні цінності розглядається як відмова заявника від їх вивезення.

У разі, якщо результат державної експертизи дає підстави для занесення заявленої до вивезення культурної цінності до Державного реєстру національного культурного надбання, матеріали еспертизи передаються відповідному центральному органу виконавчої влади незалежно від згоди особи, яка порушила клопотання.

Стаття 12. Рішення про можливість вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей

Державна служба контролю за клопотанням власника культурних цінностей чи уповноваженої ним особи приймає на підставі висновку державної експертизи рішення про можливість або неможливість вивезення культурних цінностей. Про прийняте рішення власник культурних цінностей чи уповноважена ним особа письмово повідомляється в місячний термін від дня офіційного надходження клопотання.

Стаття 13. Свідоцтво на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей

У разі прийняття Державною службою контролю рішення про можливість вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей власнику культурних цінностей чи уповноваженій ним особі видається свідоцтво встановленого зразка на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей. Зразок свідоцтва на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей затверджується Кабінетом Міністрів України.

Свідоцтво на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей є підставою для пропуску зазначених у ньому культурних цінностей за межі митної території України. Вивезення культурних цінностей без цього свідоцтва забороняється.

Розділ III. ВИВЕЗЕННЯ ТА ВВЕЗЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ

Стаття 14. Культурні цінності, що не підлягають вивезенню з України

Вивезенню з України не підлягають:

культурні цінності, занесені до Державного реєстру національного культурного надбання;

культурні цінності, включені до Національного архівного фонду;

культурні цінності, включені до Музейного фонду України.

Стаття 15. Порядок оформлення права на вивезення культурних цінностей

Клопотання про право на вивезення культурних цінностей подається не пізніше ніж за місяць до дати їх вивезення власником чи уповноваженою ним особою до Державної служби контролю.

До клопотання додаються:

документ, що підтверджує право власності на культурні цінності;

висновок державної експертизи.

Стаття 16. Вивезення родинних цінностей

Родинні цінності, які не перебувають на постійному зберіганні в державних музеях, установах, бібліотеках та інших державних сховищах культурних цінностей, вивозяться відповідно до законодавства України.

Стаття 17. Вивезення особистих нагород

У разі переїзду громадян на постійне місце проживання до інших держав їм дозволяється вивозити особисті нагороди, на які є орденські книжки або нагородні посвідчення.

Вивезення громадянами, які переїжджають на постійне місце проживання до іншої держави, нагород, що залишилися їм від померлих батьків, можливе за умови подання документів, що підтверджують переїзд громадян на постійне місце проживання до іншої держави, свідоцтва про смерть, орденських книжок або нагородних посвідчень та документів, що підтверджують родинні зв'язки.

Стаття 18. Вивезення культурних цінностей особами, які користуються дипломатичним імунітетом

Порядок вивезення культурних цінностей, встановлений цим Законом, поширюється на осіб, які користуються дипломатичним імунітетом. Особистий багаж зазначених осіб може бути підданий митному огляду відповідно до митного законодавства України та міжнародних договорів України.

Стаття 19. Вивезення культурних цінностей шляхом пересилання в міжнародних поштових відправленнях

Вивезення культурних цінностей шляхом пересилання в міжнародних поштових відправленнях здійснюється у порядку, встановленому цим Законом, митним законодавством України та Законом України «Про зв'язок».

Стаття 20. Придбання у державну власність культурних цінностей, заявлених до вивезення

На підставі висновку державної експертизи Міністерством культури і мистецтв України, Головним архівним управлінням України, Міжвідомчою радою з питань вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей може бути прийнято рішення про необхідність придбання для державної частини музейного, бібліотечного та архівного фондів культурної цінності, заявленої до вивезення, за ціною, зазначеною власником культурної цінності у клопотанні про видачу свідоцтва на право її вивезення та підтвердженою експертним висновком. При цьому може надаватися відстрочка для платежів на період до трьох місяців, протягом якого державний орган повинен вишукати кошти для придбання цієї культурної цінності.

Стаття 21. Ввезення культурних цінностей в Україну

Культурні цінності, що ввозяться в Україну, підлягають реєстрації в порядку, встановленому Міністерством культури і мистецтв України, Головним архівним управлінням України разом з Державною митною службою України. Під час ввезення культурних цінностей на територію України митному органу подається свідоцтво на право їх вивезення, якщо це передбачено законодавством держави, звідки ввозяться культурні цінності. За відсутністю такого свідоцтва ввезені цінності підлягають затриманню митними органами України до встановлення їх власника та одержання його доручення щодо подальшого переміщення або використання цих цінностей. Таке доручення має бути підтверджене дипломатичним представництвом або консульською установою країни, громадянином якої є власник культурних цінностей.

Стаття 22. Культурні цінності, ввезення яких забороняється

Ввезення культурних цінностей, щодо яких оголошено розшук, забороняється. Такі культурні цінності підлягають вилученню митними органами України з метою повернення їх у встановленому порядку власнику.

Чинність цієї статті поширюється також на контрафактні примірники художніх творів.

Розділ IV. ТИМЧАСОВЕ ВИВЕЗЕННЯ ТА ТИМЧАСОВЕ ВВЕЗЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ

Стаття 23. Тимчасове вивезення культурних цінностей

Тимчасове вивезення культурних цінностей може здійснюватися фізичними та юридичними особами:

для організації виставок;

для проведення реставраційних робіт і наукових досліджень;

у зв'язку з театральною, концертною та іншою артистичною діяльністю;

в інших випадках, передбачених законодавством України.

Культурні цінності, тимчасово вивезені з України і не повернуті в обумовлений угодою термін, вважаються незаконно вивезеними.

Стаття 24. Порядок тимчасового вивезення культурних цінностей

Клопотання про дозвіл на тимчасове вивезення культурних цінностей подається власником чи уповноваженою ним особою до Державної служби контролю.

До клопотання додаються:

нотаріально завірена копія угоди з приймаючою стороною про мету, гарантії надійного зберігання та повернення культурних цінностей в обумовлений угодою термін;

документ про страхування культурних цінностей, що тимчасово вивозяться, із забезпеченням усіх випадків страхового ризику або документ про державні гарантії фінансового покриття будь-якого ризику, виданий країною, яка приймає культурні цінності;

документ, що підтверджує право власності на культурні цінності;

висновок державної експертизи.

Стаття 25. Відмова у видачі свідоцтва на право тимчасового вивезення культурних цінностей

Свідоцтво на право тимчасового вивезення культурних цінностей не може бути видано, якщо:

відсутні гарантії щодо забезпечення надійного зберігання та повернення культурних цінностей в обумовлений угодою термін;

заявлені для тимчасового вивезення культурні цінності в такому стані, що не можна змінювати умови їх зберігання;

культурні цінності є предметом спору щодо права власності на них;

страхова вартість культурних цінностей, заявлених для тимчасового вивезення, не відповідає їх реальній вартості;

культурні цінності, заявлені для тимчасового вивезення, перебувають в розшуку;

у державі, до якої передбачено здійснити тимчасове вивезення культурних цінностей, сталося стихійне лихо, виникли збройні конфлікти, введено надзвичайний стан або існують інші обставини, що перешкоджають забезпеченню надійного зберігання і повернення культурних цінностей, які тимчасово вивозяться в цю державу.

Стаття 26. Умови угоди щодо тимчасового вивезення культурних цінностей

Умови угоди щодо тимчасового вивезення культурних цінностей не можуть бути змінені після видачі свідоцтва на право тимчасового вивезення культурних цінностей.

Стаття 27. Порядок тимчасового ввезення культурних цінностей

Культурні цінності, що тимчасово ввозяться в Україну, підлягають реєстрації у порядку, встановленому Державною службою контролю разом з Державною митною службою України.

Розділ V. ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ

Стаття 28. Порядок використання вилучених або конфіскованих культурних цінностей

Культурні цінності, вилучені митними або правоохоронними органами, а також конфісковані за рішенням суду, передаються безоплатно Міністерству культури і мистецтв України, Головному архівному управлінню України, які забезпечують їх зберігання, експертизу та інформацію про них з метою уточнення права власності на них.

Після встановлення права власності на зазначені культурні цінності вони передаються в установленому порядку їх законному власнику чи уповноваженій ним особі.

Витрати на зберігання та експертизу культурних цінностей відшкодовує власник, якщо інше не передбачено законодавством України або рішенням суду.

Якщо вилучені або конфісковані культурні цінності обернені відповідно до закону в доход держави, Міжвідомча рада з питань вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей вирішує питання про безоплатну передачу цих культурних цінностей для постійного зберігання в державну частину музейного, бібліотечного та архівного фондів або релігійним організаціям.

Стаття 29. Запобігання придбанню незаконно вивезених з інших держав, викрадених або недобросовісно набутих культурних цінностей

Для запобігання придбанню незаконно вивезених з інших держав, викрадених або недобросовісно набутих культурних цінностей фізичні та юридичні особи незалежно від форми власності, які бажають набути права власності на культурні цінності, зобов'язані вживати необхідних заходів для одержання інформації про походження цих культурних цінностей.

Юридичні та фізичні особи, які здійснюють торговельну діяльність культурними цінностями, зобов'язані вести реєстр, в якому повинна міститися інформація про походження кожної культурної цінності, прізвище, ім'я і по батькові та адреса постачальника, опис культурної цінності та її вартість.

Стаття 30. Витребування культурних цінностей з незаконного володіння

Національна комісія з питань повернення в Україну культурних цінностей сприяє власникам або уповноваженим ними особам у поданні позовів і звернень про витребування культурних цінностей з незаконного володіння.

Стаття 31. Повернення незаконно ввезених в Україну культурних цінностей

Повернення незаконно ввезених в Україну культурних цінностей здійснюється відповідно до законодавства України або за рішенням суду.

Незаконно ввезені в Україну культурні цінності, що повертаються, звільняються від сплати мита, митних та інших зборів. Усі витрати, пов'язані з поверненням культурних цінностей, несе сторона, що вимагає їх повернення.

Стаття 32. Права добросовісного набувача культурних цінностей

Фізичні або юридичні особи, які володіють культурними цінностями та не знали і не повинні були знати, що ці цінності раніше були викрадені або незаконно вивезені, визнаються добросовісними набувачами культурних цінностей.

У разі придбання викрадених або незаконно вивезених з інших держав культурних цінностей зазначені цінності підлягають поверненню законному власнику. Добросовісний набувач культурної цінності має право у разі її повернення одержати компенсацію.

Держава або власник, які подають запит на повернення незаконно вивезених культурних цінностей, у разі їх повернення компенсують витрати на їх зберігання, реставрацію, експертизу тощо.

Стаття 33. Договори щодо культурних цінностей

Для запобігання незаконному вивезенню культурних цінностей та передачі права власності на них усі договори щодо культурних цінностей, які підпадають під дію цього закону, укладаються в письмовій формі.

Договори, укладені з порушенням цього Закону, визнаються недійсними.

Стаття 34. Транзит культурних цінностей

Транзит культурних цінностей через територію України регулюється митним законодавством і міжнародними договорами України.

Стаття 35. Сплата мита за культурні цінності

У разі вивезення або ввезення культурних цінностей мито справляється згідно із законами України.

Розділ VI. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 36. Міжнародне співробітництво України у галузі запобігання незаконним вивезенню, ввезенню культурних цінностей і передачі права власності на них

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у галузі запобігання незаконним вивезенню, ввезенню культурних цінностей, передачі права власності на них, а також у поверненні законним власникам незаконно вивезених і ввезених культурних цінностей відповідно до Конституції та законодавства України.

Розділ VII. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ВИВЕЗЕННЯ, ВВЕЗЕННЯ ТА ПОВЕРНЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ

Стаття 37. Відповідальність за порушення законодавства України про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей

Особи, винні у порушенні законодавства України про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей, несуть відповідальність, передбачену законами України.

Розділ VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. До приведення нормативно-правових актів у відповідність з цим законом вони діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців після набрання чинності Законом України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей»:

подати Верховній Раді України пропозиції щодо внесення змін до законів України, що випливають з цього Закону;

розробити та привести у відповідність із цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
21 вересня 1999 року.
№1068-XIV.

У номер

Сумісництво не для депутата

Проблеми теорії і практики сумісництва депутатської діяльності з будь-якою іншою були в центрі уваги «круглого столу». Ініціатори — Спілка юристів України, Товариство конституційного права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАНУ, Київський регіональний центр Академії правових наук України, благодійна організація «Фонд сприяння правовим і політичним реформам».

В обговоренні питань «круглого столу» взяли участь народні депутати, представники Верховного і Конституційного судів України, науковці, юристи-практики, представники засобів масової інформації.

На засіданні було зазначено, що хоча Конституційним Судом України й прийнято відповідне рішення стосовно питання несумісності депутатської діяльності з іншими видами діяльності, деякі юридичні проблеми залишилися. Наприклад, ст. 78 Конституції України визначає, що народні депутати не можуть мати іншого представницького мандата чи бути на державній службі. А Закон «Про державну службу» (статті 1, 9) фактично визнає, що діяльність народного депутата є державною службою. Крім того, деякі інші нормативні акти також підтверджують це, зокрема, акти, пов'язані з встановленням рангів державного службовця народним депутатам або визначенням їм розміру заробітної плати.

З правничої позиції було поставлено під сумнів легітимність діяльності всіх народних депутатів України. На «круглому столі» були висловлені й інші думки — означена норма Конституції має на увазі державну службу, пов'язану лише із виконанням організаційно-розпорядчих функцій, тобто функцій виконавчої влади.

Володимир Стретович, колишній народний депутат, вважає,

що повне дотримання принципу несумісності депутатської діяльності до більшої міри залежить від правової свідомості, правової культури народних обранців. Чим більше особа наділена державно-владними повноваженнями, тим більше вона має дотримуватися духу і букви Закону.

Важко не погодитися з В. Стретовичем, але хотілося б зазначити, що більшість народних депутатів діють у правовому полі. Ті, хто обіймав певні посади в комерційних або державних структурах, сьогодні за своїм бажанням, як правило, обіймають ці самі посади, тільки вже на громадських засадах. Чого, до речі, не забороняє закон, якщо його правильно використовувати.

Частина 3 статті 78 Конституції передбачає,

що вимоги щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності встановлюються законом. Стаття 4 Закону «Про статус народного депутата України» визначає, що статус народного депутата несумісний із будь-якою іншою діяльністю за сумісництвом з отриманням матеріальної винагороди, за винятком викладацької, наукової роботи та літературної, художньої і мистецької діяльності у вільний від роботи час.

Якщо проаналізувати наведені норми, то з'ясовується, що сьогодні народні депутати мають право працювати на громадських засадах (окрім державної служби та здійснення представницьких функцій) у будь-яких структурах. Мало того, у чинному законодавстві є перелік видів діяльності, які не вважаються сумісництвом, а тому ці види сумісні із депутатським статусом. Крім того, депутати мають законне право працювати за цивільно-правовими договорами, отримуючи за це відповідну платню, адже ці договори не є роботою за сумісництвом. Хоча, як на мене, то не уявляю, як можна поєднувати депутатську діяльність з будь-якою іншою, адже коло проблем, які повинен розглядати й розв'язувати народний депутат, таке велике, що часу на приватне життя майже не залишається. Втім, інша діяльність, ніж депутатська — це особиста справа кожного народного обранця і до певної міри його виборців.

Мал. Сергія РЯБОКОНЯ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про правовий режим майна у Збройних Силах України

Цей Закон визначає правовий режим майна, закріпленого за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України, і повноваження органів військового управління та посадових осіб щодо управління цим майном.

Стаття 1. Військове майно

Військове майно — це державне майно, закріплене за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України (далі — військові частини). До військового майна належать будинки, споруди, передавальні пристрої, всі види озброєння, бойова та інша техніка, боєприпаси, пально-мастильні матеріали, продовольство, технічне, аеродромне, шкіперське, речове, культурно-просвітницьке, медичне, ветеринарне, побутове, хімічне, інженерне майно, майно зв'язку тощо.

Стаття 2. Органи, які здійснюють управління військовим майном

Вирішення питань щодо забезпечення Збройних Сил України військовим майном, а також прийняття рішень щодо його вилучення і передачі міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади є компетенцією Кабінету Міністрів України.

Міністерство оборони України як центральний орган управління Збройних Сил України здійснює відповідно до закону управління військовим майном, у тому числі закріплює військове майно за військовими частинами (у разі їх формування, переформування), приймає рішення щодо перерозподілу цього майна між військовими частинами Збройних Сил України, в тому числі у разі їх розформування.

Стаття 3. Особливості статусу військового майна

Військове майно закріплюється за військовими частинами Збройних Сил України на праві оперативного управління (з урахуванням особливостей, передбачених частиною другою цієї статті).

З моменту надходження майна до Збройних Сил України і закріплення його за військовою частиною Збройних Сил України воно набуває статусу військового майна. Військові частини використовують закріплене за ними військове майно лише за його цільовим та функціональним призначенням. Облік, інвентаризація, зберігання, списання, використання та передача військового майна здійснюються у спеціальному порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 4. Облік та списання військового майна

Військові частини ведуть облік закріпленого за ними майна у кількісних, якісних, обліково-номерних та вартісних показниках і враховують по відповідних службах — продовольчій, речовій, квартирно-експлуатаційній, пально-мастильних матеріалів тощо.

У порядку, передбаченому частиною першою цієї статті, ведеться облік майна, закріпленого за підпорядкованими військовими частинами, у службах забезпечення органів військового управління, органах квартирно-експлуатаційної служби Збройних Сил України, на які покладаються завдання щодо забезпечення військових частин майном відповідно до затверджених норм та організації його ефективного використання.

Списання військового майна за актами технічного стану та інспекторськими посвідченнями провадиться командирами військових частин і посадовими особами органів військового управління відповідно до їх компетенції в порядку, встановленому Міністерством оборони України.

Стаття 5. Інвентаризація військового майна

Для забезпечення постійного державного контролю за наявністю, якісним станом і ефективністю використання військового майна, закріпленого за військовими частинами Збройних Сил України, щорічно проводиться його інвентаризація згідно з Положенням про інвентаризацію військового майна, яке затверджується Кабінетом Міністрів України.

Інформацію про результати інвентаризації за минулий рік Міністерство оборони України надсилає до Кабінету Міністрів України у першому кварталі поточного року.

Форма і порядок звітності за результатами інвентаризації встановлюються Державним комітетом статистики України за погодженням з Міністерством оборони України та Міністерством економіки України.

Стаття 6. Відчуження військового майна

Відчуження військового майна здійснюється Міністерством оборони України через уповноважені Кабінетом Міністрів України підприємства та організації, визначені ним за результатами тендеру, після його списання, за винятком майна, визначеного частиною другою цієї статті.

Рішення про відчуження військового майна, що є придатним для подальшого використання, але не знаходить застосування у повсякденній діяльності військ, надлишкового майна, а також цілісних майнових комплексів та іншого нерухомого майна приймає Кабінет Міністрів України за поданням Міністерства оборони України.

Методика оцінки вартості військового майна, а також порядок його реалізації розробляються Міністерством оборони України, узгоджуються із заінтересованими міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади і затверджуються Кабінетом Міністрів України. Порядок відчуження військового майна визначається Кабінетом Міністрів України.

Кошти, одержані від реалізації військового майна, зараховуються до Державного бюджету України та використовуються виключно на потреби оборони відповідно до кошторису Міністерства оборони України.

Стаття 7. Відповідальність за порушення вимог цього Закону

Особи, винні у порушенні вимог цього Закону, притягаються до відповідальності згідно із законом.

Стаття 8. Порядок введення в дію Закону

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Дія цього Закону поширюється на інші утворені відповідно до законів України військові формування.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін після набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законів України, що випливають з цього Закону;

привести у відповідність з цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити прийняття міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади відповідно до їх компетенції нормативно-правових актів, що випливають з цього Закону.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
21 вересня 1999 року.
№ 1075-XIV.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про інформацію Кабінету Міністрів України про внутрішній та зовнішній борг України

Заслухавши інформацію Кабінету Міністрів України про внутрішній та зовнішній борг України, Верховна Рада України відмічає, що Кабінет Міністрів України, Генеральна прокуратура України не виконують Постанову Верховної Ради України від 10 листопада 1998 року «Про інформацію Кабінету Міністрів України про структуру і динаміку державного боргу України».

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Визнати діяльність Кабінету Міністрів України по забезпеченню державного суверенітету та економічної самостійності України у питаннях, що стосуються державного боргу України, незадовільною.

Персональну відповідальність за дії, що призвели до створення економічно небезпечного державного боргу України, несуть: Прем'єр-міністр України Пустовойтенко В. П., Голова Національного банку України Ющенко В. А., Віце-прем'єр-міністр України з питань економіки Тігіпко С. Л., міністр фінансів України Мітюков І. О., міністр економіки України Роговий В. В., міністр зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України Гончарук А. І., Голова Національного агентства України з питань розвитку та європейської інтеграції Шпек Р. В.

2. Генеральному прокурору України перевірити обставини надмірного зростання державного боргу України, порушення чинного законодавства, пов'язані з його виникненням, обслуговуванням і нарощуванням, та вирішити питання про притягнення до відповідальності винних у цьому посадових осіб.

3. Кабінету Міністрів України:

1) у тижневий термін внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про державний борг України;

2) щомісячно надавати Верховній Раді України інформацію щодо стану зовнішнього і внутрішнього боргів України, джерел їх зростання та погашення;

3) заборонити надання державних гарантій під залучення іноземних кредитів та інших фінансових позик.

4. Попередити Кабінет Міністрів України щодо неприпустимості подальшого зростання державного боргу України.

Голова Верховної Ради України О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
12 жовтня 1999 року.
№1151-XIV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 13 Закону України «Про статус суддів»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Частину другу статті 13 Закону України «Про статус суддів» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №8, ст. 56) викласти в такій редакції:

«2. Суддя не може бути без згоди Верховної Ради України затриманий чи заарештований до винесення обвинувального вироку судом».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
8 жовтня 1999 року.
№1145-XIV.

У комітетах Верховної Ради України

Бюджетні позички: чи спишуть борги сільгоспвиробникам?

Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин на своєму засіданні розглянув пропозиції Президента України до Закону «Про списання та реструктуризацію заборгованості сільськогосподарських товаровиробників і заготівельних підприємств за отриманими бюджетними позичками» і вирішив запропонувати сесії подолати вето Президента на цей закон.

У разі неподолання вето та з метою прискорення проведення списання і реструктуризації заборгованості господарств, поліпшення їх фінансового стану парламентарії рекомендували сесії ухвалити цей закон у редакції народних депутатів — членів комітету, — де головно підтримали пропозиції Президента.

У цій редакції, враховуючи складноші з наповненням доходної частини державного бюджету та дефіцит коштів на виконання державних програм і заходів в агропромисловому комплексі, передбачається перенести термін початку сплати заборгованості за отриманими бюджетними позичками з 1.08.2004 року на 1.08.2001 року, а не з 1.10.99 року, як пропонує Президент з виплатою рівними частинами упродовж п'яти років.

Окрім того, щоб запобігти банкрутству ДАК «Хліб України», комітет погодився з пропозицією Президента віднести на зменшення заборгованості за бюджетними позичками різницю між ціною придбання та ціною реалізації зерна (386 млн. грн.), яке було використано для розрахунків з оптовими постачальниками мінеральних добрив та пально-мастильних матеріалів. Водночас прийнято рішення звернутися до Рахункової палати України з проханням провести перевірку підприємств ДАК «Хліб України» щодо правомірності та обгрунтованості застосування занижених цін під час реалізації такого зерна, цільового використання бюджетних позичок.

Про Прикордонні війська

Кабінет Міністрів подав на розгляд Верховній Раді проект закону про внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу України та Закону «Про Прикордонні війська України». Водночас народний депутат Володимир Сацюк вніс альтернативний законопроект з цього питання.

Комітет з питань національної безпеки і оборони розглянув обидва законопроекти і рекомендував Верховній Раді ухвалити в першому читанні проект закону, внесений Кабінетом Міністрів.

Прес-служба Верховної Ради України.

Парламенту рота не закрити

Згідно з розпорядженнями Голови Верховної Ради на початку нинішнього року у вищому законодавчому органі було створено нову структуру — парламентське телебачення. Формувати дирекцію і готувати програми до ефіру довелося мало не у військово-оборонних умовах. Починалося все з двох журналістів і оператора та двох стільців у наданому приміщенні. Про те, як народжувалось українське парламентське телебачення і чим живе нині, розповідає директор телерадіопрограм Верховної Ради Микола ОРЛОВСЬКИЙ.

— Основним завданням створення парламентського телебачення було оперативне і всебічне висвітлення роботи Верховної Ради. Об'єктивні репортажі і коментарі мали запобігати упередженому формуванню громадської думки щодо подій у сесійній залі. Реально показувати, що є позитивне, а що — негативне в роботі парламентаріїв. І основне — унеможливити цензуру щодо висвітлення роботи парламенту, народних депутатів.

Початком парламентського телебачення України вважають 23 березня нинішнього року. Тоді в ефір вийшов перший 10-хвилинний «Щоденник сесії ВР». Почидали ми на Першому національному каналі, і цим пишаємося. У «Щоденниках» не було жодних політичних баталій, а лише репортажна хроніка роботи сесії за день. Відтоді щосуботи на УТ-2 почала також виходити 45-хвилинна інформаційно-публіцистична програма «Парламентський вісник». У ньому висвітлюється, що відбулося за тиждень у сесійній залі, в комітетах ВР, у виборчих округах, розповідається про міжпарламентські зв'язки. Скажімо, ми перші висвітлювали прийняття України до МПА у Санкт-Петербурзі. З першого випуску цю програму веде заступник директора телерадіопрограм ВР, журналістка Світлана Макаренко. Ми зняли також декілька документальних фільмів про візити парламентської делегації до Білорусі, роботу Міжпарламентської асамблеї країн СНД у Санкт-Петербурзі.

Намагаємося показувати не лише, як творяться закони, а й як діють вони на місцях, на підприємствах, які ще працюють, в АПК, у соціальній, духовній сфері. І коли не діють, то чому?

На жаль, наше гарне творче спілкування з Національною телекомпанією тривало лише до травня. У червні воно було перервано в односторонньому порядку, згідно з рішенням Національної телекомпанії. Спочатку з телеекрана зникли «Щоденники», а за тиждень-півтора — і «Парламентські вісники». Саме тоді було припинено і радіотрансляцію сесії ВР.

І перед літніми парламентськими канікулами ми були змушені припинити випуск щоденників сесії, а «Парламентський вісник» люб'язно прийняв телеканал «НАРТ», де ми виходили до серпня. На четвертій сесії дирекція телепрограм ВР уклала угоду про трансляцію наших передач на «ТРК-Київ». Нині їх можна дивитися у Києві й п'яти областях: Житомирській, Чернігівській, Полтавській, Черкаській та Харківській.

— Сьогодні наші програми стали навіть рейтинговими, — додає Світлана Макаренко. — Бо чим більше «прикривають» парламент, тим більше його хочуть чути. Доки парламент мовив на повен голос, про нього говорили казна-що. Варто було заглохнути радіотрансляціям сесії, як народ відчув себе відрізаним від правди, від подій, що відбуваються в Україні. Їх годують тим, чим хоче влада. І відразу всі почали цікавитися, а що насправді? І нині канали, які транслюють наші парламентські програми, виявилися у виграші.

У дирекції телерадіопрограм Верховної Ради багато планів. Телестудія, розташована нині у приміщенні парламенту, функціонуватиме до введення новозбудованого сучасного телевізійного комплексу. У майбутньому передбачається створення Телерадіокомпанії ВР і придбання нею ліцензії Національної ради з питань телебачення і радіомовлення для ведення власного мовлення на одному із загальнодержавних телеканалів. Аналоги українського парламентського телебачення є, скажімо, в Росії, де телекомпанія Держдуми щоденно має дві години мовлення.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«Брехнею світ пройдеш...»,

або Чи будемо ми покірливим об'єктом маніпулювання

Нотатки з приводу

Численні негаразди, які ми переживаємо в останні роки, впали на нас не з неба і вони не принесені на іноземних багнетах. Але звідки вони? Адже в демократичній державі, якою за Конституцією є Україна, єдиним джерелом влади є народ. Чи міг народ сам вибрати таку долю? Так, міг. Наведені нижче нотатки —спроба трохи відхилити завісу над механізмами, завдяки яким проводиться маніпулювання свідомістю громадян, внаслідок чого вони самі можуть приймати згубні для себе рішення.

Так, відкритий диктат (який колись на виборах давав 99,99% потрібних голосів) начебто відійшов у минуле. Можна було б сказати, що громадяни отримали право самим робити свідомий вибір своєї долі, якби не маленьке «але». Вибір може бути свідомим лише за умов об'єктивного висвітлення обставин, на підставі яких громадяни приймають рішення. Уявіть собі, шановні читачі, що у вашому домі замість вікна —високоякісний телевізійний екран, який практично не відрізняється від справжнього вікна. Глянувши на нього і побачивши хуртовину, ви одягаєте кожуха та валянки, виходите у двір і... потрапляєте в серпневу спеку. Тобто той, хто керує зображенням на вашому екрані-вікні, може примусити вас начебто самостійно і свідомо прийняти потрібне йому рішення, яке поставить вас у жалюгідне чи смішне становище.

Нині людство вступило в нову інформаційну еру. Той, хто має змогу фільтрувати інформаційні потоки, може за вищенаведеною схемою примушувати приймати згубні рішення не тільки окремих людей чи певні групи, а цілі народи. Виступаючи на парламентських слуханнях з питань інформаційної політики, автор цих рядків зазначив, що тепер потужність та витонченість засобів масової інформації набули такого рівня, що можна поставити під сумнів тезу про те, що народ — творець історії. Оскільки її руками народу починають творити ті, хто має для цього механізм у вигляді підконтрольних та керованих засобів масової інформації, поєднаних з новітніми інформаційними технологіями. І тому тільки критичне сприйняття будь-якої інформації, аналіз її через призму власного життєвого досвіду, досвіду попередніх поколінь та просто здорового глузду може допомогти розгледіти неправду. Та, на жаль, поки що використання нових інформаційних технологій в багатьох випадках діє ефективніше, ніж людський досвід і просто здоровий глузд. А якщо маніпулятори свідомості ще штучно викличуть до себе жаль та співчуття...

Гортаючи одного разу пожовклі сторінки популярного свого часу сатиричного журналу «Крокодил», у рубриці «Нарочно не придумаешь» одного з номерів журналу кінця 50-х років я натрапив на дуже цікавий витяг з міліцейського протоколу: «Коли міліція увійшла у двір, з'ясувалося, що громадянка Т. била сокирою по голові чоловіка, що лежав на землі, і під час цього гучно волала «Рятуйте! та кликала на допомогу».

Саме цей приклад підступності виплив з моєї пам'яті, коли я слухав виступ у парламенті одного з депутатів. Одразу хочу зазначити, що справа не в цій особі. Просто на цьому прикладі можна показати, як використовують довірливість людей. Отже, промовець з гордістю повідомив, що до Верховної Ради надійшло майже 76 тисяч листів, які представляють 8,5 мільйона громадян, котрі з обуренням сприйняли звістку про те, що начебто Верховна Рада ухвалила положення про необов'язковість вивчення української мови.

Хочеться запитати: коли і в якому документі це прийнято? Відповів сам доповідач: у Законі «Про загальну середню освіту». Але даруйте, панове, у цьому законі нічого такого немає. Справді, під час розробки проекту цього закону деякі депутати вимагали ліквідувати середню освіту НЕДЕРЖАВНОЮ мовою, а коли було відкинуто цю пропозицію (бо ст. 27 закону про мови передбачає обов'язковість вивчення в школі і української, і російської мов), ряд газет і деякі політики розгорнули пропагандистську кампанію, що йдеться, мовляв, про невивчення державної мови. Тобто елементарна підробка: збереження середньої освіти російською, румунською, кримськотатарською та іншими мовами (за обов'язкового вивчення української) довірливим громадянам подається як відмова від вивчення державної мови!

Першою цю «качку» запустила газета Організації українських націоналістів (бандерівців) — ОУН (б) «Шлях перемоги», яка перебувала у Мюнхені, аж поки успіхи "демократичних перетворень" не дозволили їй повернутися до Києва. А за нею вигадку про невивчення державної мови почали поширювати й інші прибічники націоналістичної ідеології.

Тому й прикро, що аж 8,5 мільйона громадян сприйняли неправду про невивчення державної мови за чисту монету. Це свідчить лише про те, що в нашому суспільстві досі не вироблено певного імунітету проти «промивання мізків». Тому і досі залишаються на поверхні деякі діячі (на наше щастя, далеко не всі!), хто свого часу наобіцяв «золото гетьмана Полуботка» та «європейський рівень життя через два роки», а реально забезпечив нам нечувані злидні, хто організував приплив грошей довірливих громадян до шахрайських трастів під обіцянки двох, трьох, чотирьох тисяч відсотків річного прибутку, а реально створив багатомільйонну армію обдурених вкладників; хто наобіцяв «порядок і порядність», а насправді забезпечив лише мафіозно-кримінальне свавілля.

Необхідна умова для порятунку — допомагати одне одному критично сприймати будь-яку пропаганду, від кого вона не виходила б. А запорука виживання нації — в обов'язковому програші тих, хто відкритість слов'янської душі приймає за йолопство, а перебільшену довірливість — за кретинизм. Бо засоби, які використовують пропагандисти, щоб примусити людей бігти у тому напрямі, який замовникам цих пропагандистів потрібен, злочинно використовувати проти народу, особливо власного. Це можливо лише відносно худоби, яку женуть на бойню.

І останнє. Брехнею, звичайно, можна водити людей певний час. І можна навіть провести їх досить далеко у напрямі, потрібному маніпуляторам свідомості. Головне, щоб люди не дійшли до кінця дороги, визначеної брехунами. Бо брехнею можна привести людей лише в одне місце — у прірву. Звідки справді немає воротя.

Володимир АЛЕКСЄЄВ, народний депутат України, заступник голови Комітету з питань свободи слова та інформації.

Парламентське телебачення виходить в ефір на «ТРК-Київ»

Точка зору

Про правові гарантії прокурорської незалежності

Найважливішим принципом, що забезпечує нормальну діяльність органів прокуратури загалом і прокурорів зокрема, є їхня незалежність під час прийняття рішень. Проте Основний Закон України, відвівши прокуратурі окремий розділ, не визначив її місця в системі розподілу влади, не позначив принципів організації і порядок діяльності, відповідальність і гарантії незалежності.

Відсутність справді конституційного статусу прокуратури звела її до рівня звичайного державного відомства, основні питання діяльності якого залишено на розсуд закону.

Але чинний Закон «Про прокуратуру України» було прийнято задовго до нинішньої Конституції. Він за багатьма принциповими положеннями перебуває з нею у цілковитій суперечності і, по суті, не містить у собі реальних гарантій зовнішньої та внутрішньої незалежності прокурорів усіх рівнів.

Генерального прокурора, як відомо, призначає глава держави за згодою парламенту, і шлях до досягнення компромісу не завжди простий. Проте для звільнення керівника прокуратури двосторонньої згоди не потрібно. І Президент, і законодавча влада вільні поводитися з незалежним прокурором на власний розсуд.

Нестабільність становища Генерального прокурора, а їх за роки незалежності було п'ять, звісно, передається всій системі. Вважаю за потрібне все-таки повернутися до чіткого визначення конституційного статусу прокуратури.

Найнадійнішою, на наш погляд, може стати система органів правосуддя, яка здобуває справжню незалежність.

Мабуть, не можна залишати без змін порядок і підстави звільнення Генерального прокурора з посади, що він обіймає, виключивши можливість одностороннього розв'язання цього питання.

Стабільнішим було б становище його заступників і прокурорів обласного рівня, якби їх, наприклад, призначав Президент, як це відбувається в Азербайджані, Киргизії та Таджикистані. Або —парламент, як це робиться в Росії.

Важливим є законодавче закріплення процесу відбору претендентів на високі прокурорські посади. Передусім таких обов'язкових умов, як досвід роботи за фахом, перебування на певних посадах, вік, фізичний та психічний стан.

Не зайвим буде передбачити норму, що зобов'язує оприлюднити декларацію про доходи та нерухомість кандидата і членів його родини, щоб проблеми дач, квартир і магазинів, автомобілів і гаражів обговорювалися відкрито до призначення, а не обростали кулуарними чутками після.

Якщо не в Конституції, то в Законі про прокуратуру є сенс регламентувати особливу процедуру притягнення до відповідальності Генерального прокурора та його підлеглих.

Безумовно, назріла потреба розглянути питання про терміни повноважень прокурорів. Багато країн СНД, передусім Росія, відмовилися від зазначення такого терміну. Прокурор має залишатися прокурором не на якийсь там термін, а доти, доки він за професіональними та моральними мірками відповідає пред'явленим до посади вимогам.

Практика вказує на необхідність повернення до порядку, що діяв раніше, коли система і структура органів прокуратури були непорушні без згоди на те Верховної Ради.

Це убезпечило б відомство від постійних ревізій і шарахань, а також поставило б керівництво перед необхідністю ретельнішого підходу до варіантів реформування та самої потреби в ньому.

**Анатолій МУДРОВ,
виконувач обов'язків ректора Інституту Генеральної прокуратури України.**

Колективний чорнобильський Распутін

Для багатьох було і є незрозумілим, чому всі населені пункти навколо Києва у 4-й зоні, а він — ні?

19 травня ц. р. у Верховній Раді затверджено довгоочікуване Положення «Про національну комісію з радіаційного захисту населення України».

Абсурд ситуації полягає в тому, що незалежна від державної влади комісія отримала «дах» саме у Верховній Раді й увійшла до складу її апарату. Отож «керувати» цією комісією буде Комітет ВР України з питань екологічної політики, природокористування і подолання наслідків Чорнобильської катастрофи (далі — Комітет Яворівського, Яценка, Самойленка, або КЯЯС — за першими літерами прізвищ голів цього комітету в 1991 — 1999 рр.). Виникає типова ситуація, коли зозуля хвалить півня і — навпаки.

Але по-порядку.

НКРЗ України створено ще 1992 року під академіка-демократа Д. Гродзинського і на потребу тодішнього голови чорнобильської комісії ВР, письменника В. Яворівського. Саме вони разом із Ю. Щербаком уособлювали нагальні потреби того часу в удосконаленні вітчизняного радіаційного захисту. Але який піп, така його й молитва...

Після юридичного закінчення епохи Яворівського —Щербака подальшим влаштуванням НКРЗ при ВР України не без успіху продовжував опікуватися «улюбленець Коростенщини» В. Яценко, а фінальну крапку поставив «зелений» Ю. Самойленко. Саме за часи існування КЯЯС і НКРЗ виникла унікальна ситуація з розробкою, впровадженням і застосуванням Концепції радіаційного захисту населення України.

Слід нагадати, що з 1990 року міжнародною науковою спільнотою було рекомендовано поступово перейти від старої 35-берної концепції до «більш гуманної» 7-берної концепції радіаційного захисту населення. Ця рекомендація була безглуздо застосована в Україні в таких специфічно чудернацьких формах потрійних стандартів, які не можна зрозуміти нормальній людині.

У чому справа?

Передусім нагадаємо, що на лютневій (1991 р.) сесії Верховної Ради УРСР була прийнята (чинна донині) 7-берна концепція радіаційного захисту, яка передбачає, що «величина дози додаткового опромінення, пов'язаного з Чорнобильською катастрофою, не повинна перевищувати 0,1 бера за рік і 7 берів за 70 років життя понад дозу, яку одержувало населення у доаварійний період у конкретних природних умовах». Саме на цій концепції і мусив будуватися пакет чорнобильських законів.

Але так не сталося! Насамперед це стосується так званої 4-ї зони — посиленого радіоекологічного контролю. Вона в дійсності — поза межами зазначеної концепції! Всі про це знають... і всі мовчать!

Якщо серйозно, то народження й існування 4-ї зони — це суто український радіологічний феномен із 100-відсотковим політичним забарвленням, бо ця зона знаходиться за межами вимог не лише світової радіологічної науки, а й згаданої вітчизняної 7-берної концепції.

Якщо подивимося на сучасне (в редакції закону від 01.07.92 р.) визначення 4-ї зони, то за основним, дозовим критерієм, до неї мають бути віднесені території і населені пункти, де додаткова доза опромінення становить від 0,05 до 0.1 бера за рік!

Тобто для 4-ї зони, всупереч вимогам 7-берної концепції, де-факто діють вимоги 3,5-берної концепції. Такого немає в жодній країні світу! І це перший подвійний стандарт.

Але й цього в лютому 1991 року, коли приймалася перша редакція законів, здалося замало! У зв'язку з відсутністю на той час даних дозиметричної паспортизації саме по нижній межі 4-ї зони, законодавці, з благословіння НКРЗ України, штучно і безпідставно визначили її за так званим 90% показником щільності забруднення грунтів радіоцезієм. У всьому світі використовується для розмежування зон радіоактивного забруднення як основний саме дозовий критерій. І лише іноді, як допоміжний показник — середнє значення щільності забруднення грунтів, яке приблизно вдвічі менше за абсолютною величиною в порівнянні з українським радіологічним «винаходом» —90% показником. Саме тому в багатьох офіційних матеріалах досі існує плутанина в цифрах щодо радіоактивно забруднених територій України.

Але й цього здалося замало для «героїв Чорнобиля»! До 4-ї зони було включено (за так званим соціально-економічним чинником) багато територій — за умови, якщо на території сільради 90% показник має хоча б один населений пункт, то всі інші також вважаються постраждалими і підпадають під відповідний статус.

Саме так, усупереч існуючій вітчизняній концепції та двом іншим статтям чорнобильських законів у 1991 р. визначалася нижня межа 4-ї зони і складалися відповідні переліки населених пунктів. Так будувалася піраміда Чорнобиль-МММ, коли до радіоактивно забруднених територій у штучно сконструйовану 4-у зону було залучено 22,5 тис. кв. км, 1291 населений пункт і близько 1,7 млн. начебто постраждалого населення!

Ось такий невеличкий радіологічний «вибрик» вартістю близько 1,4 млрд. гривень щороку пропускали у лютому — липні 1991-го наші державні мужі за підтримки НКРЗ України.

Зрозуміло, що все це супроводжувалося квазінауковим, але дуже патріотичним галасом громадськості і влади. Адже джерела фінансування були тоді в Москві, а не в Києві!

Саме з 1991 року і донині вважаються правдою такі офіційно спотворені дані про масштаби аварії: в цілому площа радіоактивно забруднених радіоцезієм територій (за 90% показником) становить 50,5 тис. кв. км, це 2217 населених пунктів (крім зони відчуження), де проживає 2,4 млн. чоловік. Саме ці дані визначені постановою Кабінету Міністрів УРСР від 23 липня 1991 р. про порядок введення в дію законів про правовий режим радіаційно-забруднених територій та про статус і соціальний захист постраждалих громадян.

Якби за такими «показниками» продовжували визначати 4-ту зону і в 1992 році, то до неї повинні були б потрапити ще Київ (2 млн. жителів) і значна частина Донецької області, включаючи Макіївку, Харцизьк, Єнакієве, Стаханов, Комунарськ, Дебальцеве, Торез, Донецьк.

Пригадуєте дебати навколо належності або не належності Києва до 4-ї зони? Для багатьох було і є незрозумілим, чому всі населені пункти навколо Києва у 4-й зоні, а він — ні? Вже тоді було ясно, що наші чорнобильські «герої» разом з НКРЗУ розкатали губу занадто навіть для бюджету СРСР, але визнати це публічно і тоді, і нині, ніхто не поспішає.

Саме тому законодавці- «патріоти» за рекомендацією з НКРЗУ 1 липня 1992 року тихо скасували дію 90% показника. Але це торкнулося вже лише Києва і Донецької області. Ось таке поняття соціальної справедливості!

Виходить, Донецька область і Київ фактично підгодовують відрахуванням до чорнобильського фонду ті 12 областей, які встигли вскочити до 4-ї зони.

На випадок майбутніх ядерних і радіаційних аварій наші славетні законодавці вже начебто врахували безглуздий чорнобильський «досвід». У січні 1998 р. прийнято Закон України «Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань», в якому підтверджено дію 7-берної концепції радіаційного захисту лише на випадок майбутніх радіаційних аварій рідного українського походження! Та дія цього закону не стосується захисту від впливу «імперського» Чорнобиля, там триває дія «своєї» 3,5-берної концепції.

Разом з тим в Україні де-факто залишена дія 35-берної концепції щодо радіаційного захисту людини від природних джерел опромінювання («рідного» українського радіоактивного газу радону!). Про захист від радону в Європі й Америці подбали ще до застосування 7-берної концепції. В Україні, яка є радіогеохімічною провінцією світу, питання захисту від радону надзвичайно важливе. Бо ці дозові навантаження (особливо на Житомирщині й півдні Київщини) в десятки разів більші, ніж чорнобильські! Дію 35-берної концепції для захисту від радону було де-факто приховано за допомогою введення санітарно-гігієнічних регламентів у нових вітчизняних нормах радіаційної безпеки-97, схвалених НКРЗ України!

Ось такі потрійні стандарти радіаційного захисту усталилися після 1991 року в Україні!

Кому це вигідно? Лише колективно безвідповідальному чорнобильському Распутину — угрупуванню КЯЯС & НКРЗ. Такі ми є!

**Юрій СОЛОМАТІН,
експерт Міжвідомчої комісії радіаційного контролю України, народний депутат України.**

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Кому вигідні потрійні стандарти

Хто занапастив Красоту?

За листом читача

Проїздом до Москви Борис Михайлович завітав до редакції.

— Мене в Україні вже ніщо і ніхто не тримає, — почав свою розповідь гість із Мурманська. — Їду додому, подалі від загроз і хамства...

Бориса Пир'яна в далеку дорогу на Вінниччину покликав телефонний дзвінок: «Приїзди, померла Марія».

Діставшися рідної Бубнівки, мешканець півночі побачив кохану сестру в домовині.

— Обличчя було так спотворене, що я ледве пізнав свою кровиночку, — каже Борис Михайлович. — По носі і руках ото тільки й пізнав. По тих натруджених руках, що не знали спокою...

Більш як чверть століття відпрацювала Марія в офіцерській їдальні. Фактично поставила на ноги Бориса та його братаблизнюка. Старша від них на десять років, вона замінила батьків, молоді роки до заміжжя присвятила вихованню братів.

— Вимоглива була, добилася, щоб ми після восьми класів в училище пішли, — пригадує Борис. — Годувала, зодягала — все на себе взяла, аби лиш ми вивчилися і професію здобули.

І синів у люди вивела — обидва закінчили офіцерські училища.

Коли чоловік був у тривалому відрядженні, одержала Марія Красота квартиру в Гайсині. Та радіти їй не довелося. Після роботи бігла до сараю, де кудкудакали кури, виносили двері голодні свині. А ще був городець, який допомагав збирати карбованці.

— Життя з чоловіком Олексієм у сестри не ладилося, — веде далі Борис. — Він зловживав алкоголем, часто бив Марію, принижував. І це при тому, що вона була «і швець, і жнець, і на дуду грець».

Життя не склалося, по суті, подружжя розійшлося, Марія перебралася до сільської батьківської хати, чоловік залишився в гайсинській квартирі.

— Марійка саме робила ремонт у хаті, коли приїхав п'яний Олексій, — переказує Пир'ян почуте в селі. — Сестрі допомагала сусідка. Сам Олексій мені зізнався, що дружина його не впускала, тож він вибив двері.

Що сталося в будинку після цього, можливо, знала сусідка. Та її вже ні про що не запитаєш — за кілька днів після смерті Марії жінку знайшли мертвою у власній хаті.

— Чоловік сестри мені розповідав одне, сусідам — інше, — зазначає мешканець Мурманська. — Сусідці казав, що Марія під час ремонту впала з драбини, сусідові — що тихо померла. І називає різні дати.

Світло у цій трагедії могли б пролити правоохоронні органи. Та ходіння Бориса до міліції, прокуратури та судмедекспертизи нічого не дали. Його, громадянина Росії, який висунув версію про умисне вбивство сестри та її сусідки, поперших звинуватили в тому, що приїхав і не зареєструвався.

— А потім пригрозили послати до «психушки» на обстеження, — каже Борис. — Отак ні з чим і їду з України. Втім... О четвертій ранку якось мені не спалося. Дрімав, аж раптом чітко почув голос сестри, її інтонацію: «Убив, убив, убив»... Хто вбив?

Борис Михайлович переконаний, що обидва життя на совісті... Та як йому це довести? І чи йому доводити?

Листа Пир'яна ми надіслали до Вінницької обласної прокуратури. Невдовзі отримали відповідь за підписом заступника прокурора пана Хоменчука. З нього зрозуміли, що Красоту згубив... алкоголь. Ним, підступним, згідно висновку судово-медичного обстеження трупа, й отруїлася жіночка.

А «множинні синці і садна, які належать до легких тілесних ушкоджень, у причинному зв'язку зі смертю не стоять».

Це стверджує пан Хоменчук. А Борис Пир'ян стоїть на своєму: «Лице було спотворене до такої міри, що я ледве признав у побитій жінці свою кровиночку».

Марію Красоту, так само, як і її сусідку, не підняти з могили. На жаль. Інакше вони розповіли б про всесильний алкоголь, здатний до невпізнанності спотворити обличчя людини.

Бог нам суддя.

Іван ІЛЛЯШ.

Напишу вам і я

Допомогли собі самі

Про труднощі сьогодення всім добре відомо. Однак і зараз краще не скаржитися, а діяти.

Коли два роки тому Юрій Швець очолив Кам'янську районну ветеринарну лікарню, фінансова скрута одразу змусила шукати внутрішні резерви.

Раніше виробничі приміщення опалювала котельня, яка споживала багато природного газу, хоч кошти на його оплату не виділяли. От і вирішили зробити місцеве опалення. Малогабаритний котел дав змогу зекономити до 10 тисяч гривень за опалювальний сезон.

Виробничі приміщення потребували негайного ремонту. Тоді розширили послуги населенню за помірними цінами. З ремонтом упоралися без сторонньої допомоги.

Ветеринарна лікарня надає і безкоштовну практичну допомогу щодо раціональної годівлі, відтворення і збереження стада. Двічі на рік, навесні та восени, спеціалісти-ветеринари проводять у господарствах протиепізоотичні заходи, щоб виявити хворих тварин і вчасно їх полікувати. Впродовж двох останніх років вдалося оздоровити худобу 14 господарств району, де раніше корови хворіли на лейкоз. Допомогли і приватним господарям. Завдяки співпраці з райсанепідемстанцією вдалося запобігти такій небезпечній хворобі, як туберкульоз тварин.

Планового державного забезпечення, як це було раніше, зрозуміло, нині немає, проте ветлікарня забезпечена необхідними медикаментами та вакцинами за доступними цінами.

Доглянуті, охайні службові й допоміжні приміщення ветлікарні, районна ветлабораторія, майстерні переконують, що люди вболівають за роботу, що є тут справжній керівник-господар.

Федір ЛЮДНИЙ.

Кам'янка Черкаської області.

Фото з конверта

Поет на чотирьох сотках

Ставши героїнею телепередачі, вінничанка Людмила Олександрівна Труфанова втратила спокій. А все через свої чотири сотки. Справжнє диво витворила на них, і тому садиба її нагадує чарівну квітку. Тож і турбують Людмилу Олександрівну люди, хочуть дізнатися про відомі тільки їй секрети. А вони справді є. Адже ця гарна жінка — до речі, кандидат економічних наук, викладач вузу — любить землю, багато знає про світ рослин, наділена талантом тонко відчувати прекрасне і натхненням творити його власноруч.

Фото Володимира ОЧЕРЕТНОГО.

Тиврів Вінницької області.

Годі кликати до «світлого» минулого!

Хотів до своєї скромної пенсії ще щось додати. То й поїхав в Прикарпатський університет, що в Івано-Франківську, шукати архівні документи, бо вчився там з 1944 року і працював до 1950-го. Але в архіві сказали, що документи згоріли, а ректор заборонив давати довідки. Попросив дівчину знайти наказ про моє звільнення. Такий наказ був — від 6 березня 1950 року: «Вважати звільненим з посади старшого лаборанта фізкабінету М. Щуровського як політично небезпечну особу».

«Що ви такого накоїли?» — здивувалася дівчина. «Такі часи були, — кажу, — вчився під час війни, працював у студентській бригаді на відбудові корпусів інституту, знищених війною, а в 1950 році мене репресували як члена сім'ї священика і заслали в Томську область на вічне спецпоселення. Думав, знайду документи — і мені щось до пенсії додадуть».

Не чекав, що дівчина так розхвилюється. Ось що вона розповіла: «Мою маму арештували, коли їй було тільки п'ятнадцять, і засудили на 25 років. Оскільки за законами дітей не можна було судити, то тримали її ще три роки в тюрмі в Івано-Франківську, а тоді вислали в Магадан на всі 25 років».

Що на це скажуть ті, хто закликає до «світлого» минулого? Чи допоможе мені пан Кононенко — ректор університету імені Василя Стефаника підтвердити робочий стаж під час війни? А нас таких залишилося всього кілька чоловік.

З повагою
М. ЩУРОВСЬКИЙ.

Львів.

Самотній пенсіонер? Платіть більше!

Звертаюся до вас від імені багатьох пенсіонерів. Запитання таке: чому самотнім ветеранам праці, Великої Вітчизняної війни, які мешкають у приватному секторі, скасували пільги на комунальні послуги, що були раніше? Нині Верховна Рада ухвалила такий закон про оплату за газ, що законослухняному пенсіонерові треба віддати всю свою пенсію.

Нам пояснюють, що в нас, самотніх пенсіонерів, «зайва житлова площа, на яку знижки в оплаті немає». Я самотній пенсіонер, живу в приватному будинку, який зводив із зарплати власноруч. Якби була жива дружина (а ще прописаний онук) — зайвої площі не було б і платили б у 2—3 рази менше. Не розумію, як співвідноситься кількість прописаних у будинку з кількістю спожитого газу? Хто дасть відповідь на це запитання?

Хвилюють й інші питання. Чому завозимо в Україну те, що ми можемо самі виробляти, а саме: автомобілі, вугілля, вина, горілку, цигарки, — на збиток своїй національній економіці? Ми купуємо, субсидуючи економіку інших країн.

Чому вивозимо з України те, чого потребуємо самі? Конкретно: кольоровий, чорний метали, зерно. Про це багато написано, сказано, але на ділі нічого не змінюється.

Чому не займаються якістю і кількістю управлінського апарату на всіх рівнях державної влади?

Ті, хто нині при владі, поспівчувайте самотнім пенсіонерам, учасникам війни, відновіть пільги з оплати за газ. Адже тепер це забирає всю пенсію. А за що купувати хліб, продукти, ліки?!

Іван ГЛАЗОВ,
ветеран праці та Великої Вітчизняної війни.

Дніпропетровськ.

Ордени для чиновників?

Точка зору

Нові ордени «Слава на вірність Вітчизні» вручено групі чиновників, яких названо трудовою елітою.

Вважаю, що цей орден — копія ордена Слави, яким під час Вітчизняної війни нагороджували за особисті подвиги солдатів і сержантів сухопутних військ та лейтенантів авіації. Жоден цивільний і військовий чиновник під час і після війни не отримав такого ордена.

Нагородження популярних чиновників копією солдатського ордена применшує заслуги справжніх кавалерів ордена Слави. Неправильне саме найменування нового ордена. Варто було б назвати його не «на вірність», а «за вірність». Орденами нині нагороджують за вірність не Вітчизні, а привілейованому стану чиновників. Результат здійсненої ними реформи — розвал народного господарства, убозтво і безправ'я народу, конфіскація і привласнення народних заощаджень, заробітків і пенсій.

П. КИР'ЯКОВ.

Київ.

P. S. Орденом Слави III ступеня нагороджений за взяття «язика» — німецького офіцера.

Він зловживав алкоголем, часто бив Марію, принижував

У номер

✔ **Київ**

Спростування

Редакція газети «Голос України» приносить вибачення народному депутату України Михайлу Бродському за поширення інформації, що не відповідає дійсності і принижує його честь та гідність. Звинувачення, що висунуті до Михайла Бродського у статті «У душах вкладників прокидається бунтарський дух» (від 26.10.1999, № 1999), не мають під собою жодних підстав.

Повернення банком «Денді» внесків вкладників після фактичного його руйнування є безпрецедентним випадком в Україні. На сьогодні, незважаючи на всі перешкоди, що зазнав банк через політичну конфронтацію Михайла Бродського з вищими посадовими особами держави, повернуто вклади понад 50 % вкладників.

Михайло Бродський сьогодні докладає максимум зусиль для відновлення діяльності банку з метою найскорішого повернення вкладів. Він ніколи не відмовлявся від добровільно прийнятого рішення всіляко сприяти керівництву банку дотримуватися своїх зобов'язань перед вкладниками.

✔ **Рівне**

«Агропереробка» — дітям

Рівненське торгово-виробниче підприємство «Агропереробка», крім молочних видів продукції, випускатиме дитяче харчування з радіопротекторними добавками, а також усілякі овочеві та фруктові пюре, джеми, соки. Чистих продуктів так не вистачає у меню дітей з північних, радіаційно забруднених районів Рівненщини.

✔ **Черкаси**

Прихистив древній Чигирин

На Черкащині проживає майже півмільйона людей пенсійного віку. Серед них довгожителів — тих, кому виповнилося 90 і більше років, — понад 1190 чоловік. Більш як сто літ — 55 особам.

У зв'язку з різким «старінням» населення і незадовільними соціальними умовами актуальним стає відкриття нових державних інтернатних установ для самотніх престарілих. До діючих в області 14 будинків для ветеранів війни і праці додався нещодавно 15-й. Його відкрито в Чигирині. Шефство над ним узяло обласне управління Нацбанку України. А облдержадміністрація подарувала автомобіль «Газель».

✔ **Феодосія**

Рівняння на кращих

Медаллю «За ефективне управління» удостоїла міського голову Феодосії Володимира Шайдерова міжнародна кадрова академія ЮНЕСКО.

Завдяки старанням міського голови і його команди старовинне приморське місто помолодшало й причепурилось. Тут немає заборгованості у зарплатах працівникам бюджетної сфери, вчасно видають пенсії. Збільшився приріст промислової продукції на підприємствах Феодосії. Здано в експлуатацію концертну залу на 1200 місць, газорозподільну станцію, кілька об'єктів охорони здоров'я, житлові будинки. З початку року будівельники міста виконали робіт на 3,7 млн. грн. — майже втричі більше передбаченого на цей рік.

Асоціація органів місцевого самоврядування Криму, яка провела у Феодосії виїзне засідання, рекомендувала досвід роботи приморського міста до уваги всім радам півострова.

✔ **Фотофакт**

Робітники Миколаївського авіаремонтного підприємства, яке спеціалізується на лагодженні військових літаків, дивляться в майбутнє з оптимізмом. Адже надійшли замовлення на ремонт літаків від ВПС України, Росії, Індії, Азербайджану.

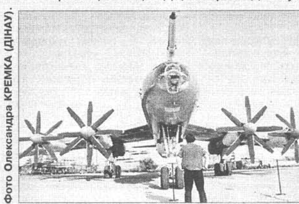

Фото Олександра КРЕМКА (ДІНАУ).

Трішки сонця у холодній воді

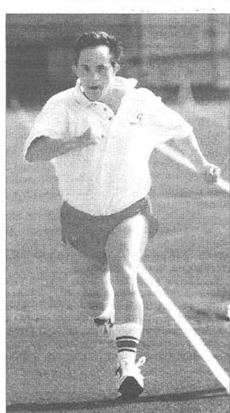
За бажання життя хворих на синдром Дауна можна заповнити новим світлим змістом

Цей вислів Франсуази Саган спав на думку не випадково. Саме так все й було насправді: сонячний ранок зазирав у вікна басейну, у прозорій прохолодній воді весело хлюпалося троє дітей, за якими спостерігала молода симпатична жінка-тренер. Правіше, на інших доріжках, потужно і зосереджено розсікали воду плавчихи зі стажем. І лише погляд сторонньої людини міг помітити в цій картині маленьку невідповідність —діти на доріжці, що скраю, аж ніяк не родичі, були схожі одне на одного, як брати і сестри. Як, утім, схожі між собою всі, хто страждає на хворобу Дауна.

Проте мій погляд — зовсім не погляд стороннього. Єдина дівчинка в цій трійці — моя молодша сестра. Тепер їй шістнадцять. Їй пощастило: вона виросла в багатодітній родині, в будинку, де було багатолюдно і весело і завжди були відчинені двері для друзів. Та минув час: старші брати і сестри повиростали й роз'їхалися — хто на навчання, хто на роботу. Вони з мамою і дідусем залишилися утрьох. Сестра, завжди жвава й весела, втратила звичне товариство. Стала до глибокої ночі засиджуватися перед телевізором, спати до півдня, рідко бувати на вулиці. Але нині все змінилося — вона подорослішала, стала самостійніша. Тричі на тиждень відвідує басейн і спортзал, не дозволяє дорослим навіть збирати собі сумку. І протягом тих сорока хвилин, коли тривають заняття, я дізнаюся про неї багато цікавого. Як і про те, що все-таки можна, за бажання, заповнити життя цих людей новим — світлим — змістом.

А через годину я розмовляю з інструктором Галиною Бойко в маленькому кабінеті, просто тут, у будівлі спорткомплексу «Спартак». Це і є офіс полтавської обласної реабілітаційно-спортивної школи для дітей-інвалідів, зареєстрованої нинішнього року. Галина —професійний масажист і тренер, закінчила Дніпропетровський державний інститут фізкультури, аспірантка Південно-українського державного педагогічного університету імені К. Ушинського (м. Одеса) на кафедрі соціальної педагогіки і психології. Вона також ініціатор цього досить сміливого і несподіваного починання.

Школи, схожі до полтавської, вже є в більшості областей України. Але, мабуть, головна особливість, що вирізняє полтавське починання, — орієнтація не на спортивні досягнення і медалі, а передусім на психічну корекцію, інтеграцію в суспільство дітей і підлітків з обмеженими можливостями. А також увага до долі конкретних людей, нагромадження досвіду роботи, випуск такої потрібної і дефіцитної медичної літератури та багато іншого.

Це — одна з проблем, з якою зіткнулася нова школа. Практично немає літератури з роботи з дітьми-інвалідами, в тому числі і з синдромом Дауна. Безперечно, якісь окремі публікації час від часу з'являються, але головне — в цьому немає системи. Також немає навчальних посібників для підготовки тренерів для них. Мало того, навчальні плани вищих навчальних закладів фізкультурно-спортивного профілю поки що не передбачають підготовки фахівців для роботи з інвалідами різних нозологій. У ліпшому разі дають якісь базові знання. А про реабілітацію, інтеграцію в суспільство годі й казати...

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.

Полтава.

Коментар

То що там за зуби у дарованого коня?

Урядове рішення про списання боргів ветеранам Великої Вітчизняної війни за житлово-комунальні послуги багатьох не так порадувало, як спантеличило.

...У дворі рідного дев'ятиповерхового будинку гуляв завжди бездіяльний народ — доміношники. Особливо виділявся дядя Гриша — фронтовик. Прийнявши свої «командні» сто грамів (ті, хто програв, пригощають), він горлав улюблене «На позиции девушка...» і підморгував бабкам на лавочці. Ті неприязно дивилися скоса у відповідь і шипіли щось на кшталт «Щастить-бо алкашам!».

Ділу й справді пощастило. Його відчайдушно-веселе: «Кому винен — усім прощаю!» нежданонегадано наповнилося цілком певним змістом. Заборгувавши, навіть за пільговою шкалою, майже тисячу гривень «за квартиру», він тепер міг з легким серцем жити й не тужити, що колись його закличуть до порядку. Мовляв, на горілку вистачає, а на квартплату — ні?

Цей окремий випадок навів на сумну думку, що подарунок, зроблений ветеранам війни рідним урядом, вийшов якийсь незграбний. Дисципліновані мешканці будинку, які відмовляли собі в зайвому пакеті молока і віддавали останні копійки на сплату за світло, за газ... пошилися, вибачайте, в дурні. А боржники, незалежно від причин боргу, отримали привід надалі не хвилюватися за його погашення. Як таке розуміти?

У Держкомітеті з будівництва, архітектури та житлової політики підтвердили, що під час підготовки проекту цієї постанови також мучилися таким питанням. По суті, виник прецедент для неплатників. І якщо сьогодні списанням боргу підтримали ветеранів Великої Вітчизняної, то немає жодної гарантії, що всі інші не зажадають того самого. Але під час прийняття рішення керувалися все-таки не емоціями, а здоровим глуздом. В Україні більш як 4,5 млн. осіб мають статус учасників війни. До речі, в Росії їх удвічі менше... Пенсії у нас такі, що ніколи не дадуть змоги ветеранам розрахуватися з нагромадженими боргами. А за наявності боргу неможливо оформити субсидію. Погасивши борги ветеранів Великої Вітчизняної на 1 жовтня поточного року, держава бодай в одному місці розірвала замкнене коло неплатежів. Комунальникам це також вигідно, бо борги не списуються, а відшкодовуються за рахунок недоплати із платежів до бюджетів різних рівнів. Це певна гарантія повернення грошей. Механізм нині розробляється. Ну а те, що акція одноразова, дає змогу сподіватися: люди сприймуть її правильно. Тим паче що погашення боргів здійснюватиметься суворо відповідно до положень закону про статус ветеранів війни та гарантій їх соціального захисту. Тобто якщо за законом належать 50- чи 75-відсоткові пільги в сплаті житлово-комунальних послуг і квартири, то й борг буде погашено в цій пропорції.

Отож дядя Гриша погарячкував з «прощенням» усіх своїх боргів. І старенькім сусідкам нема чого згорати від заздрощів. Держава себе не обділить. А ось за те, що поділилася, й на тому спасибі.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Соціальне сирітство — викидень суспільно-економічних відносин

За даними Українського інституту соціальних досліджень, торік 20121 дитина в Україні потребувала допомоги через втрату батьківської опіки. 90% цього контингенту — соціальні сироти.

Серед традиційних причин, що призводять до появи соціальних сиріт (асоціальна поведінка батьків, алкоголізм, наркоманія), є й нові, породжені періодом активних соціально-економічних реформ, — безробіття, нестабільність, зниження рівня життя тощо. Сирітство стало масштабним, а методи боротьби з ним не змінилися. Як і раніше, єдиною відпрацьованою системою ліквідації сирітства на рівні держави залишається інтернатна система. В нашій країні цю проблему намагаються розв'язати 40 дитячих будинків.

Фахівці твердять, що система колективного виховання сиріт вичерпала себе. Дитина може отримати повноцінне виховання й освіту лише в сім'ї. Тому в цивілізованому світі давно випробувана й успішно використовується практика прийомних (фостерних) сімей. В Україні вже розроблено теорію інституту прийомних «осередків» суспільства — написано документи, які законодавчо визначають їхній статус, розроблено механізми юридичного оформлення і фінансування.

Бюрократичні, морально-етичні, економічні обмеження у вітчизняній системі усиновлення не дають змоги швидко розв'язувати питання утворення повноцінних сімей навіть за обопільної згоди прийомних батьків і дітей. Фостерна сім'я за своєю ідеєю — це експериментальний родинний дитячий будинок, в якому роблять спробу жити разом дорослі й діти. Якщо таке співжиття вдається, то логічний фініш цього соціального експерименту — усиновлення. Природно, добір кандидатів у батьки дуже ретельний. Перевіряються матеріальний добробут і морально-етична надійність претендентів. Якщо раніше самотня жінка практично була позбавлена права всиновлення дитини (батьків мало бути двоє), то в системі фостерної родини вона має шанс стати прийомною матір'ю.

Нині теорія перевіряється практикою: тридцять дітей-сиріт юридично прописують у прийомні сім'ї в Харківській, Одеській, Львівській, Запорізькій, Кримській та Київській областях.

Таке ноу-хау в українській сімейній політиці дасть змогу одразу розв'язати кілька державних завдань: бездітні громадяни матимуть щастя спочатку піклуватися про дитину, а потім і повноцінного материнства і батьківства; держава частково зніме з себе стовідсоткову матеріальну відповідальність за «неблагополучних» дітей; але найголовніше — багато дітей-сиріт позбудуться принизливого соціального статусу «зайвих» і стануть потрібними й улюбленими.

Ольга ВІТЕР.

У Феодосії стало затишніше і радісніше жити

Дайджест

Осінній розпродаж

Українські міністри продають заводи «за конкретно»

Андрій БОРИСОВ

У конфлікті навколо Миколаївського глиноземного заводу (МГЗ), за який борються офшорний торговельно-посередницький конгломерат TWG і російська група «Сибірський алюміній», окреслився новий епізод. У вівторок Київський обласний арбітраж розглянув позов низки акціонерів ЗАТ «Трудовий колектив МГЗ» («ТК МГЗ») про визнання недійсними установчих документів ЗАТ. Ситуація, загалом, досить абсурдна — коли акціонери власноруч хочуть знищити своє-таки юридичне обличчя.

Причина позову, втім, проста — «Сибалюміній» придбав контрольний пакет ЗАТ «ТК МГЗ», яке, в свою чергу, розпоряджається 26% акцій МГЗ. З урахуванням ще 9% акцій, які «Сибалюміній» уже скупив, це дає 35% голосів на майбутніх зборах акціонерів МГЗ. На них, зокрема, намічено затвердити на посаду гендиректора МГЗ Миколу Набоку — ставленика TWG, котрий працював в українській компанії «Єврогаз».

Оборудку «Сибалюмінію» із ЗАТ «ТК МГЗ» ще не зареєстровано. Саме через те TWG ініціювала дії, спрямовані на її зрив, — від озброєного захоплення офісу реєстротримача, фірми «Ваш реєстратор», до позову про визнання недійсними установчих документів ЗАТ. За нашими даними, арбітражний суддя схилявся до того, щоб відхилити позов. Проте останньої миті позов задовольнили. Створення ЗАТ визнано незаконним.

Усе вирішив дзвінок із Кабінету Міністрів України. Телефонував міністр «без портфеля» Анатолій Толстоухов. Недоброзичливці називали його «денщиком» прем'єра Валерія Пустовойтенка. Кажуть, Толстоухов не соромиться навіть особисто зателефонувати на якусь прикордонну митницю і домовитися про цистерну з бензином. Утім, такий «бізнес» — дрібниці порівняно з МГЗ.

За чутками, за конфліктом навколо МГЗ стоїть авторитетний голова ради директорів Красноярського алюмінієвого заводу Анатолій Биков, який перебуває у всесвітньому розшукові і в бігах. Начебто саме він звів свого партнера, хазяїна TWG Лева Черного, з рядом топ-менеджерів «Єврогазу», зокрема з відомим для українських правоохоронних органів Михайлом Міхнеєм. «Єврогаз» — компанія впливова, через неї вдалося вийти на міністра Толстоухова і навіть на прем'єра Пустовойтенка.

У Пустовойтенка свої проблеми. Як відомо, в середині листопада, після виборів нового Президента України, він має подати у відставку. Шанси Пустовойтенка повернутися на пост прем'єра невеликі. Отож, мабуть, йому й хочеться накладати «про чорний день». Принаймні, на багатьох «ласих шматочках» української індустрії останнім часом почали змінюватися господарі. Це вже відбулося з чотирма великими обласними енергетичними компаніями. Перейшов в управління компанії «Казахойл» і групи «Альянс» Херсонський нафтопереробний завод. Ходять чутки про зміну власників і на Криворізькому меткомбінаті. При цьому Пустовойтенко вочевидь налаштований проти російських компаній, про що свідчать і історія з Херсонським НПЗ, і ситуація навколо МГЗ.

Кажуть, Лев Черной виділив за владу на МГЗ 15 млн. дол. Щоправда, Толстоухова дісталися лише 12 млн. дол. — сума, яку ще треба було «відмивати», «всохла» десь дорогою. Втім, до цілковитого «відмивання», тобто до передвиборної каси прем'єрського об'єднання «Злагода», потрапило, кажуть, лише 5 млн. дол.

Чутки чутками, але Пустовойтенко виявляє надто очевидну зацікавленість у долі МГЗ — точніше, в тому, щоб завод перейшов під крило Лева Черного. Про проблеми, що виникли у фірми «Ваш реєстратор», ми вже казали. А 25 жовтня Пустовойтенко зателефонував голові комісії з цінних паперів Олександрові Мозговому і зажадав позбавити цю фірму ліцензії. Знову-таки, щоб зірвати реєстрацію оборудки з продажу акцій ЗАТ «ТК МГЗ».

Від усього цього тхне скандалами. У фінансових справах ЗАТ «Кабінет Міністрів України» — тобто були 15 млн. дол. чи ні, йшли вони через Швейцарію чи якось іще — нехай розбираються компетентні органи. Поки що можна тільки сказати, що інтереси 6 тис. працівників МГЗ, які консолідували свої акції у статутному капіталі ЗАТ «ТК МГЗ», ущемлено. А це, зважаючи ще й на потужні пропагандистські можливості «Сибалюмінію», загрожує вибухом. До того ж, на міжнародних ринках Україна набуває статусу країни, де права акціонерів вирішуються за телефонним дзвінком.

З другого боку, всі зацікавлені підприємці ще можуть поспішити, щоб устигнути до відставки нинішнього Кабінету Міністрів урвати «за конкретний нал» шматок української власності.

(«Известия», 28 жовтня 1999 року. № 203).

Оголошення

До уваги акціонерів ВАТ «Вінницянафтопродукт»

18 грудня 1999 року о 13.00 за адресою: Львівська обл., смт. Славське, ул. Івана Франка, 43/6 відбудуться позачергові Загальні збори акціонерів ВАТ «Вінницянафтопродукт».

Порядок денний зборів:

1. Про внесення змін в персональний склад Ради Товариства та Ревізійної комісії ВАТ «Вінницянафтопродукт».
2. Про створення структурних підрозділів (філій) ВАТ «Вінницянафтопродукт» та затвердження їх положень.
3. Про затвердження нової редакції статутів дочірніх підприємств ВАТ «Вінницянафтопродукт».
4. Різне.

Реєстрація учасників зборів буде здійснюватись з 11.30 до 12.30 за місцем проведення зборів. Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:

документ, що посвідчує особу;

доручення на право участі у зборах (для представників акціонерів).

Пропозиції акціонерів щодо доповнення до порядку денного зборів приймаються до 18 листопада 1999 року.

Телефон для довідок: (0432) 52-01-69.

Рада Директорів ВАТ «Вінницянафтопродукт».

Арбітражний суд Запорізької області (330001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушив справу № 5/4/342 про банкрутство КП Продснаб «Райагробуду» (м. Мелітополь, пр. Б. Хмельницького, 70), р/р 26001210017001 у Мелітопольському відділені ЗРУКБ «Приватбанк», МФО 313399.

Претензії кредиторів, заяви санаторів приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

Ліквідовується Відкрите Акціонерне Товариство «Дари Ланів» (м. Мукачево, вул. Ужгородська, 167, Код в ЄДРПУО 05528243).

Заяви від кредиторів приймаються протягом двох місяців від дня публікації даного оголошення за юридичною адресою ВАТ «Дари Ланів».

Правління закритого акціонерного товариства **«Акціонерне товариство Дніпро Каолін»** повідомляє про перенесення проведення загальних зборів акціонерів, які мали відбутися 7 жовтня 1999 р. Оголошення про проведення загальних зборів було опубліковано в газеті «Голос України» № 139 (2141) від 30 липня 1999 р. Оголошення про перенесення загальних зборів було опубліковано в газеті «Голос України» № 170 (2172) від 15 вересня 1999 р.

Загальні збори переносяться на 12 листопада 1999 р. та відбудуться о 10.00 за адресою: м. Київ, вул. Банкова, 1/10, кв. 15. Довідки за телефонами 044 293-3029 або 0567 70-0425.

22 грудня 1999 р. о 10.00 відбудуться загальні збори акціонерів відкритого акціонерного товариства «Запоріжполімертара» за адресою: м. Запоріжжя, вул. Новобудов, 9-б.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про діяльність ВАТ «Запоріжполімертара» за 1998 р.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження річного звіту та балансу за 1998 р.
4. Затвердження реєстрації першого випуску акцій.
5. Про виконання установчого договору.
6. Про сплату дивідендів за 1998 р.
7. Про перевибори членів правління.
8. Про перевибори ревізійної комісії.

Для участі у зборах при собі мати:

а) акціонерам — документ, що засвідчує особу;

б) представникам акціонерів — доручення акціонера.

Телефон для довідок: (0612) 41-60-32, 41-17-42.

Правління ВАТ.

ІНФОРМАЦІЯ

про емісію акцій нової номінальної вартості відкритого акціонерного товариства «Концерн Стирол»

А. Відомості про акціонерне товариство:

1. Фірмове найменування: Відкрите акціонерне товариство «Концерн Стирол».
2. Місце знаходження: 338010, Донецька область, м. Горлівка, вул. Горлівської дивізії. тел 72706, телефакс 42243.
3. Дата реєстрації ВАТ: 01.10.1994 року, реєстраційний № 1359, код ЄДРПОУ 05761614.
4. Розмір статутного фонду товариства: 6 781 тис. грн.
5. Обсяг сплаченої частини статутного фонду: сплачена частина статутного фонду становить 100 %.
6. Дані про емісію цінних паперів:

Рішення про збільшення статутного фонду, пов'язаного із індексацією основних фондів, шляхом збільшення номінальної вартості акції прийнято загальними зборами акціонерів (Протокол № 4 від 20.12.97 р.).

7. Загальна сума випуску акцій:

Категорія акцій	Серія	Номінальна вартість (грн.)	Обсяг емісії Кількість (шт.)	Сума (грн.)
Прості іменні	А	12	27 125 280	325 503 360

8. Порядкові номери акцій: 00 000 001 — 27 125 280
9. Форма випуску акцій: документарна
10. Порядок отримання акцій нової номінальної вартості:

Згідно з «Положенням про порядок збільшення статутного фонду акціонерного товариства, пов'язаного з індексацією основних фондів (07-04/98)» шляхом збільшення номінальної вартості акції затвердженого Рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 39 від 12.02.98 р., — акції попереднього випуску обмінюються на акції нової номінальної вартості відповідно до кількості акцій, якими володіють акціонери.

Акціонери отримують письмове зобов'язання про видачу акцій нової номінальної вартості.

Дата видачі письмового зобов'язання 10-11 листопада 1999 р.

Місце видачі: Департамент з цінних паперів ВАТ «Концерн Стирол», тел. 7-83-17, 7-83-64.

Видача сертифікатів акцій здійснюється не пізніше 6 місяців після реєстрації випуску акцій в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку за адресою: 338010, м. Горлівка, вул. Горлівської дивізії, ЗАТ «Реєстр-акціонер».

11. Права власників акцій:

Акціонери мають переважне право на придбання акцій при додатковій емісії. Акціонери мають право отримувати дивіденди, приймати участь в управлінні товариством, отримувати інформацію про діяльність товариства. При ліквідації товариства мають право отримувати належну їм долю майна.

АКБ «Корал-Банк» повідомляє своїх акціонерів про щорічні загальні збори акціонерів, які відбудуться 16.12.1999 р. за адресою: м. Київ, вул. Стельмаха, 10 а, в приміщенні АКБ «Корал-Банк», о 10.00.

На зборах будуть розглядатися такі питання:

1. Затвердження результатів відкритої підписки на акції АКБ «Корал-Банк» 4 емісії.
2. Про програму капіталізації банку.
3. Інші питання.

Правління банку.

Повідомлення для акціонерів АТЗТ «Пересувна механізована колона № 116»

16 грудня 1999 року проводяться позачергові загальні збори акціонерів АТЗТ «Артемівська пересувна механізована колона № 116», які відбудуться о 15.00 за адресою: м. Артемівськ, Донецької області, вулиця Артема, 8, зал засідань залізничного технікуму.

Реєстрація акціонерів проводитиметься з 10.00 до 14.30 16 грудня 1999 р. в залі засідань.

Порядок денний:

1. Перейменування товариства із АТЗТ «АПМК-116» на ЗАТ «ПМК-116».
2. Звіт директора про стан господарської діяльності товариства за 1996 — 1999 роки.
3. Звіт Ревізійної комісії за 1996 — 1999 роки.
4. Внесення змін до Статуту товариства згідно з діючим законодавством.
5. Затвердження внутрішніх документів товариства.
6. Обрання Спостережної ради товариства.
7. Про ведення реєстру власників іменних цінних паперів товариства.

Будь-які пропозиції щодо внесення змін та доповнень до порядку денного треба подавати виконавчому органу не пізніше 30 днів до проведення загальних зборів.

Для участі у зборах акціонер повинен мати при собі документи, що посвідчують особу та право власності на акції товариства.

Уповноваженим особам мати належним чином оформлені доручення.

МОЗ оголошує про проведення тендеру шляхом відкритих процедур на придбання автомобілів швидкої допомоги для сільських лікарень. Термін поставки — 4-й квартал 1999 року. Валюта розрахунків — гривня.

Тендерні документи можна отримати за адресою: 252098, Україна, м. Київ, вул. Березняківська, 29, РП «Укрмедпостач», тел./факс: 380 + 44 550-91-82.

Тендерні пропозиції приймаються до 17 листопада 1999 року за тією ж адресою.

ДО УВАГИ АКЦІОНЕРІВ СП ВАТ «ГАЛНАФТА-ВЕНТУС»

16 грудня 1999 року об 11 годині за адресою: м. Львів, вул. Коцюбинського, 13, відбудуться

ПОЗАЧЕРГОВІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКЦІОНЕРІВ СП ВАТ «ГАЛНАФТА-ВЕНТУС»

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Внесення змін і доповнень до статуту СП ВАТ «Галнафта-Вентус».
2. Про зміну реєстратора власників іменних цінних паперів СП ВАТ «Галнафта-Вентус».

Реєстрація акціонерів буде проводитись 16 грудня 1999 року з 10.00 до 10.30 год за місцем проведення зборів.

Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:

документ, що посвідчує особу;

доручення на право участі в зборах (для представників акціонерів).

Пропозиції акціонерів щодо доповнень порядку денного зборів приймаються до 17 листопада 1999 р.

Телефон для довідок (0322) 97-14-91

Правління Товариства.

Зміни до інформації

про емісію акцій нової номінальної вартості Відкритого Акціонерного Товариства «Темара» у зв'язку з індексацією основних фондів.

Видача письмових зобов'язань про обмін акцій старої номінальної вартості (0.105 грн.) на акції нової номінальної вартості (0.42 грн.) тієї ж кількості акцій, якими володіє акціонер на момент прийняття рішення про емісію акцій починається з 15 листопада і закінчується 15 грудня 1999 року.

Голова Правління Карпінський З. Є.

У номер

✔ Чернівці

Дошка пошани знову в пошані

У залі засідань Чернівецької міськради відкрито галерею портретів почесних громадян міста Чернівці. Торік його прикрасили портрети колишніх міських голів. Серед них увіковічнені на полотні й ті міські посадники та бургомістри, які обіймали цей відповідальний пост за часів входження Буковини до складу Австро-Угорської імперії і зробили вагомий внесок у розбудову Чернівців. Обидві серії портретів виконав народний художник України Іван Холоменюк.

✔ Чернігів

«Пастухи квітів»

У літературно-меморіальному музеї М. Коцюбинського, що в Чернігові, презентували антологію інтимної лірики «Пастухи квітів». У ній зібрано вірші 72 авторів-чернігівців. Книжку підготував до друку Чернігівський медіа-клуб спільно з іншими громадськими організаціями.

✔ Рівне

Рідкісна парочка

Житель Костополя Рівненської області Михайло Степчук неподалік штучного озера в руслі річки Замчисько виявив гніздо скопів (різновид орлів). Цих птахів майже немає в Україні, а тому їх занесено до Червоної книги. За даними науковців, у нас їх не більш як п'ять пар. У сімдесяті роки скопів на території Рівненщини бачили тільки біля села Переброди, що в Дубровицькому районі, але згодом і там їх не стало.

✔ Одеса

Дім милосердя від спонсорів

При Свято-Архангело-Михайлівському жіночому монастирі в Одесі відкрито унікальний Дім милосердя, аналогів якому в Україні ще немає. В одному будинку з оригінальними архітектурними формами та високою якістю спорудження розміщено притулок для хворих людей похилого віку, нічліжку для бездомних, храм, трапезну на 200 чоловік, амбулаторію, виставкову та концертну зали, майстерні. Збудувати такий Дім вдалося тільки завдяки спонсорській участі низки підприємств, серед яких особливо відзначилися Одеський морський торговий порт, АТ «Ексімнафтопродукт», порт «Південний», АТ «Кисеньмаш», АТ «Полярна зірка».

✔ Вінниця

Нові кілометри нафтопроводу

На Вінниччині завершується будівництво гілки нафтопроводу «Одеса—Броди». Вона буде найдовшою серед п'яти областей, територією яких проляже нафтова труба. Із 161 кілометра спеціалісти управління «Свалявагаз» прокладали більше половини.

За словами заступника начальника управління Олександра Вовка, нафтопровід будується одночасно з двох кінців. Уже завершено роботи у Львівській, Тернопільській та Хмельницькій областях. Невдовзі до них приєднається і Віппицька, де, до речі, буде зведено також нафтоперобну станцію.

✔ Фотофакт

Шукай — і знайдеш!

Фото Василя БАЛЮХИ.

Уполювали двох зайців...

Спорт

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 14-й тур. «Динамо» — «Дніпро». 4:0.

Венглинський, 15, Коновалов, 34, з пенальті, 70, Косирін, 41.

«Динамо»: Кернозенко, Радченко, Єзерський (Целих, 74), Федоров, Несмачний, Косирін, Кормильцев (Шацьких, 46), Кардаш (Белькевич, 46), Венглинський, Герасименко, Коновалов.

«Дніпро»: Старцев, Шершун, Приходько, Задорожний, Хоменко, Назаренко, Зубченко, Косилов (Маткевич, 46), Валяєв, Слабишев, Шевцов (Матвєєв, 59).

Попереджено Косиріна, 78.

Арбітр — Володимир Куцев (Донецьк).

30 жовтня. Київ. Стадіон «Динамо». 8 градусів. 5 000 глядачів.

«Металург» Зп — «Металург» Д. 1:1. 3800. Скіш, 71, з пенальті — Севідов, 1.

«Металург» М — «Металіст». 3:1. 9000. Пантілов, 38, з пенальті, Ганицький, 72, Бабич, 79 — Школьников, 7.

Навмисне вмістили повний склад гравців матчу в Києві, щоб ви могли переконатися: у господарів на поле вийшли майже всі резервісти. Наставники «Динамо» вполювали двох зайців: і «основі» дали можливість відпочити перед відповідальним матчем у Лізі чемпіонів, і другим номерам показати себе в справі.

І за таких умов перевага киян вражала. Рахунок міг бути значно переконливішим. Двічі господарі влучали в штанги і раз — у поперечину. «Дніпро» загрожував воротам киян лише... раз. На останніх хвилинах.

А тим часом наша увага до справ інших. Учора римський «Лаціо» прибув до Києва, провів вечірнє тренування на полі НСК «Олімпійський». Відбулися також традиційні пресконференції тренерів команд-суперниць.

Футболісти «Динамо» переказували, що дуже розраховують на повні трибуни стадіону. Підтримка вболівальників їм конче потрібна. А динамівці зі свого боку докладуть усіх зусиль, щоб вийти до наступного кола Ліги чемпіонів.

До речі, в черговому турі чемпіонату Італії «Лаціо» зіграв унічию з «Інтером» — 1:1. А в чемпіонаті бундесліги «Байєр» в Леверкузені розійшовся миром із клубом «Мюнхен-1860» — 1:1.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Лідирують кияни...

Хокей. Чемпіонат СЄХЛ. **«Крижинка» (Київ) — «Сокіл» (Київ). 4:12.** І. Сидоров, 1, Сиченко, 11, 46, Горулько, 41 — Бернацький, 1, Олецький, 5, 50, Дідковський, 23, 45, Наваренко, 30, Цируль, 30, 37, Бездєщаний, 31, Гончаренко, 39, Касянчук, 51, Зіневич, 52.

«Крижинка» — «Сокіл». 0:6. Зіневич, 9, Марковський, 12, Харченко, 17, 48, Олецький, 45, 59.

«Беркут-ППО» (Київ) — «Німан» (Гродно). 7:1. Яковенко, 12, Зайцев, 23, Воюш, 24, 32, Полоницький, 25, Трахчан, 31, 43 — Варивончик, 3.

«Беркут-ППО» — «Німан». 2:0. Тарахчан, 44, Єловиков, 59.

Турнірну таблицю очолює «Сокіл» — 22 очки. У «Беркута-ППО» — 21. 4 і 5 листопада ці клуби проведуть поєдинки між собою.

«Сталь» — переможець першого кола

Першість України. Перша ліга. 17-й тур: «Сталь» — «Оболонь-ППО» — 3:1. 6500. Плотников, 42 і 60, з пенальті, Гордун, 70 — Телегін, 52. «Шахтар-2» — «Нафтовик» — 2:1. 1000. Матвєєв, 25, Леонов, 66 —Колесник, 28. ЦСКА-2 — ФК «Львів» — 2:0. 300. Пахолюк, 44, Гогіль, 86. На 71-й хв. з поля вилучено Мороза (ЦСКА). «Полісся» — ФК «Вінниця» — 1:0. 2500. Софілканич, 43, з пенальті. На 88-й хв. з поля вилучено Соболевського («П»). «Явір-Суми» — «Поліграфтехніка» — 1:0. 300. Подугоров, 55. «Волинь» — ФК «Черкаси» —2:2. 1500. Драницький, 60, з пенальті, 62 — Олег Грицай, 50, з пенальті, Фінкель, 67. «Металург» — «Торпедо» — 3:0. 3000. Гасанов, 36, 73, з пенальті, Козирський, 53. «Чорноморець-2» — СК «Миколаїв» —2:2. 500. Хроль, 30, Булигін-Шрамко, 84 — Скрипка, 63, Лукаш, 89.

Це був останній тур першого кола. Ось чому перед тим, як піти на зимові канікули, команди намагалися закріпитися на якомога вищих місцях, щоб навесні розпочати з них наступ на головну висоту. Як і сподівалися, переможцем першого кола стала алчевська «Сталь», яка без особливих труднощів здолала дебютанта турніру — київську «Оболонь-ППО». А от черкаській команді не пощастило зберегти дистанцію між собою і лідером. Зігравши внічию в Луцьку, ФК «Черкаси» відстав ще на два очки від «Сталі». Подейкують, нібито алчевців через фінансові негаразди може спіткати доля запорізького «Торпедо», яке добровільно відмовилося виступати у вищому дивізіоні. Ось тоді, як і цього літа, буде знову затребувано команду, що посяде друге місце в турнірі. У тому, що ФК «Черкаси» прагнутимуть до того, щоб утриматися на цій сходинці, немає сумнівів. Шанс випередити клуб Мунтяна мають другі команди «Шахтаря», «Динамо» і ЦСКА, які доgrаватимуть у листопаді перенесені матчі. Та, як відомо, претендувати на путівку до вищої ліги вони не можуть.

Втім, за зиму все може змінитися. Клуби можуть не тільки зміцнити свої склади, а й фінансове становище. І тоді у ФК «Черкаси» з'являться справжні конкуренти.

Ось турнірне становище команд на 1 листопада:

	І	В	Н	П	М	О
«Сталь»	17	12	2	3	32—13	38
ФК «Черкаси»	16	9	3	4	32—20	30
«Шахтар-2»	15	9	2	4	21—15	29
«Металург»	17	8	3	6	17—14	27
ФК «Львів»	17	7	5	5	17—17	26
СК «Миколаїв»	17	7	3	7	20—20	24
«Закарпаття»	16	7	3	6	18—20	24
«Полісся»	16	7	3	6	22—23	24
«Волинь»	17	6	6	5	20—18	24
«Динамо-2»	12	6	4	2	21—8	22
ЦСКА-2	13	6	3	4	18—8	21
ФК «Вінниця»	16	5	5	6	14—17	20
«Поліграфтехніка»	17	5	4	8	22—28	19
«Явір-Суми»	17	5	3	9	16—26	18
«Нафтовик»	17	5	2	10	19—31	17
«Торпедо»	17	5	1	11	21—32	16
«Оболонь-ППО»	16	2	8	6	10—18	14
«Чорноморець-2»	17	2	4	11	12—24	10

Решту матчів дограватимуть у листопаді: 2-го — «Шахтар-2» — ЦСКА-2, 4-го — ФК «Вінниця» — «Динамо-2», 6-го — «Оболонь-ППО» — ЦСКА-2, 9-го — ФК «Черкаси» — «Динамо-2», 10-го — ЦСКА-2 — «Полісся», 16-го — «Шахтар-2» — «Динамо-2», 20-го — «Динамо-2» — ЦСКА-2.

РАЗУМКОВ ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ

На 41-му році раптово обірвалося життя відомого політика і державного діяча, заступника секретаря Ради національної безпеки та оборони України Олександра Васильовича Разумкова.

Після закінчення у 1982 році Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка О. Разумков плідно працював на відповідальних посадах у Дніпропетровському обкомі та ЦК ЛКСМУ. Його талант, організаторські здібності, високий професіоналізм, громадянське сумління, виняткова людяність, здатність уболівати за справу обумовили успішну працю на посаді завідувача секретаріату Комісії Верховної Ради України у справах молоді, а згодом — першого помічника Президента України, керівника групи помічників та референтів Президента України.

Багатогранна діяльність, високі ділові якості та віддданість справі розбудови незалежної України здобули Олександру Васильовичу повагу і любов до нього колег та друзів, усіх, хто з ним працював.

Кабінет Міністрів України глибоко сумує з приводу передчасної смерті Олександра Васильовича Разумкова — людини великої душі і життєвої мудрості і висловлює щире співчуття його сім'ї та рідним.

В. Пустовойтенко, А. Кінах, М. Гладій, В. Семиноженко, С. Тігипко, В. Горбулін, В. Литвин, А. Толстоухов, Р. Богатирьова, Ю. Богуцький, А. Гончарук, В. Гуреєв, В. Дурдинець, В. Зайчук, Л. Костюченко, Ю. Кравченко, О. Кузьмук, М. Мартиненко, І. Мітюков, А. Орел, І. Плачков, В. Роговий, І. Сахань, С. Станік, Б. Тарасюк, П. Теренчук, С. Тулуб, І. Фоменко, В. Шевчук, В. Яцуба.

Свідомість протестує це сприймати. Від нас пішов **Олександр Разумков** — заступник секретаря Ради національної безпеки та оборони України. Людина багатогранна, талановита, патріот України. Пішов передчасно і назавжди. Струна його життя обірвалася на найвищій ноті творчої самовіддачі, громадянського служіння Батьківщині.

Сумуємо до глибини душі.

Депутати — члени фракції Трудової партії України розділяють глибину втрати і невимовний біль з рідними, близькими, усіма, хто знав Олександра.

Редактор номера Олександр БІЛИК.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 236694.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311204.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець – Верховна Рада України